

Decizii ale Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

2

Banca Mondială sparge mitul că gasterbaiterii moldoveni muncesc pe șantier

2

Interviu cu Marius Țăranu, coordonator național al Proiectului EU4Climate

4

Comerțul exterior își reduce esențial viteza

Evoluția comerțului exterior încetinește. După creșterile de la început de an, în ultimele luni livrările de mărfuri pe piețele externe au intrat pe minus. Biroul Național de Statistică (BNS) anunță că în luna august Republica Moldova a exportat cu 6,4 la sută mai puține mărfuri decât în iulie și în scădere cu 5,8 la sută comparativ cu luna august 2018.

După trei ani consecutivi, când exporturile au fost în expansiune, după căderea dramatică din 2015, când livrările de mărfuri moldovenești pe piețele externe s-au diminuat cu 15,9 la sută, la sfârșitul anului 2019 traiectoria s-a inversat.

Ultimii zece ani au fost poate unii dintre cei mai zburcumați pentru comerțul exterior din perioada de după anul 2000, când după o cădere bruscă urma o revenire, care dura un an-doi, apoi din nou în declin. A urmat perioada recuperării din perioada 2016-2018.

Și Ministerul Economiei și Infrastructurii, care se așteaptă la o creștere a exporturilor cu 8,1 la sută în acest an, iar a importurilor cu 6,2 la sută, constată în ultima sa prognoză că evoluția comerțului exterior încetinește.

Pe minus au fost și importurile, care în luna august s-au diminuat cu 6,9 la sută față de luna anterioară și cu 3,4 la sută în raport cu august 2018.

Ultimele evoluții au „tras înapoi” și indicatorii pe opt luni. În ianuarie-august 2019, exporturile de mărfuri

au totalizat 1787,6 milioane de dolari SUA, volum superior celui realizat în perioada corespunzătoare din anul precedent cu 2,0 la sută. Iar importurile de mărfuri au constituit, în aceeași perioadă, 3770,7 milioane de dolari SUA, volum superior celui înregistrat în perioada corespunzătoare din anul 2018 cu 1,8 la sută.

PE CE MIZEAZĂ MINISTERUL ECONOMIEI LA EXPORTURI?

Temperarea creșterii economiei mondiale și a volumului comerțului

internațional vor conduce la ritmuri de creștere mai modeste a volumului exporturilor și importurilor. În plus, diminuările de prețuri la produsele petroliere și materie primă estimate de FMI pentru anii 2019-2020 vor micșora valoarea unitară a indicatorilor comerțului exterior, se constată în ultima analiză de prognoză.

Totuși, „va continua promovarea intensă a exporturilor pe piețele tradiționale, dar și penetrarea piețelor noi de desfacere. Investițiile vor contribui la creșterea nivelului de

tehnologizare a întreprinderilor, cu efect asupra producerii mărfurilor mai competitive și livrarea acestora pe piețele externe”.

La estimarea evoluției exporturilor s-a luat în calcul și ipoteza unui an agricol relativ favorabil, livrarea în exterior a stocurilor de produse agricole din anul 2018. Un alt factor este dezvoltarea Zonelor Economice Libere, precum și creșterea numărului de noi rezidenți, care va stimula

Continuare în pag. 2.

Curs valutar
23.10.2019

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.3815
EUR	1	19.3655
UAH	1	0.6992
RON	1	4.0681
RUB	1	0.2729

CAPITAL Market

ÎN ATENȚIA SOCIETĂȚILOR PE ACȚIUNI!

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:

ziarulcm@gmail.com

tel.: 022 22-12-87;

fax: 022 22-05-03

Spre atenția cititorilor!

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee raionale ale „MOLDPRESA”

Bălți: №132; 133; 156

Comrat: №169

Cahul: №170

Orhei: №150

Hâncești: №161

Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

Moldpresa
Tu alegi, noi difuzăm!

ÎN ATENȚIA COMPANIILOR – ENTITĂȚI DE INTERES PUBLIC!

Operatorul mecanismului oficial de stocare a informațiilor, Instituția Publică Ediția Periodică Capital Market, informează că mecanismul propriu-zis de acumulare a datelor este funcțional la adresa: <http://emitent-msi.market.md>.

Detalii la tel.: 022 221287, 022 229445

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul Capital Market în toate oficiile „Poșta Moldovei” din țară sau la distribuitorii noștri:

Moldpresa (022) 222221

Press Inform-Curier (022) 237187

Agencia „Ediții Periodice” (022) 233740

INVITAȚIE DE COLABORARE!

I.P. Ediția Periodică „Capital Market” lansează o propunere de colaborare pentru agenții și companiile de publicitate.

Telefon de contact – 022 22 9445,

email – gt@capital.market.md

Banca Mondială sparge mitul că gasterbaiterii moldoveni muncesc pe șantiere

Statisticile oficiale indică un milion de moldoveni plecați la muncă în străinătate. Migrația mai accentuată s-a atestat după criza din anul 1998 când sărăcia a afectat populația. Cea mai mare parte a conaționalilor a plecat pe șantiere și ca îngrijitori. Însă Banca Mondială, într-un studiu, arată că în prezent aproape jumătate dintre moldovenii plecați la muncă în străinătate sunt cu studii superioare.

„Migrația poate să contribuie la prosperitatea din regiune” a spus Asli Demirguc-Kunt, economistul-șef al Băncii Mondiale pentru regiunea Europa și Asia Centrală. „Migrații tind, în mod disproporționat, să provină din cadrul populației active și, de aceea, pot să reducă presiunile demografice prin mărirea dimensiunii forței de muncă, creșterea productivității și accelerarea creșterii economice”.

Ponderea imigranților din Europa a crescut rapid în ultimele patru decenii, unul din trei imigranți din întreaga lume îndreptându-se spre Europa. Migrația intra-regională este, de asemenea, ridicată în Europa și Asia Centrală, 80% dintre emigranții alegând să se mute în alte țări din regiune. Cu toate acestea, opoziția la migrație este de multe ori puternică, deoarece beneficiile tind să fie pe termen lung, în timp ce costurile – inclusiv deplasarea și șomajul – sunt imediate și concentrate pentru anumite grupuri.

Factorii de decizie trebuie să ajute aceste grupuri prin implementarea de programe de reconversie profesională a acestora și ajustarea sistemelor de învățământ pentru tineret, astfel încât să nu mai concureze cu imigranții cu calificare redusă. Componentele unor astfel de eforturi ar putea să includă prestații sociale temporare și ajutoare de șomaj, potrivit raportului.

PERSOANELE CU UN NIVEL SUPERIOR DE EDUCAȚIE TIND SĂ EMIGREZE MAI DES

De asemenea, migrația dă naștere unor preocupări legate de „exodul creierelor”, al forței de lucru calificate din țările de origine, deoarece persoanele cu un nivel superior de educație tind să emigreze mai des în cadrul regiunii. Persoanele absolvente de învățământ superior reprezintă 55% din populația totală a emigranților din Bosnia și Herțegovina, peste 40% din emigranții din Armenia și Letonia și aproape 40% din populațiile de emigranți din Albania, Moldova, Macedonia de Nord, Republica Kârgâzstan, Kazahstan, România și Tadjikistan. Astfel de tipare permanente reprezintă mai degrabă un simptom și nu o cauză a problemei de bază.

Întărirea guvernantei și consolidarea instituțiilor din țările de origine sunt politici pe termen lung care pot să abordeze cauzele de bază ale emigrației permanente. Politicile care vizează păstrarea forței de lucru calificate includ promovarea sectorului privat și stimularea creării locurilor de muncă, investițiile în învățământul superior și creșterea oportunităților pentru femei în economie.

O mai mare conectivitate este, de asemenea, un aspect important al creșterii implicării diasporii, deoarece este mai probabil ca emigranții care rămân conectați cu țara mamă să investească și să se întoarcă. Raportul

indică faptul că este mai probabil ca mărirea stimulentele pentru a rămâne în țara de origine să descurajeze migrația externă comparativ cu politicile care limitează beneficiile din străinătate.

JUMĂTATE DIN TRANSFERURILE DE BANI VIN DIN UE

Ultimele date al Băncii Naționale arată că în luna august 2019, prin intermediul băncilor licențiate au fost transferate din străinătate în favoarea persoanelor fizice mijloace bănești în valoare netă de 99,38 mil. USD (în scădere cu 2,6 la sută comparativ cu august 2018).

Conform provenienței geografice, transferurile în favoarea persoanelor fizice provin din următoarele trei zone: din UE – o pondere de 46,3 la sută, din CSI – o pondere de 22,5 la sută și din restul lumii – o pondere de 31,2 la sută.

În distribuția pe state a provenienței transferurilor în favoarea persoanelor fizice sunt de remarcat transferurile din Rusia cu o pondere de 21,4 la sută (21,25 mil. USD) din total (în scădere cu 6,3 puncte procentuale comparativ cu august 2018). De asemenea, de menționat transferurile din Israel – 18,4 la sută (18,26 mil. USD), Italia – 12,1 la sută (12,03 mil. USD), Germania – 8,2 la sută (8,18 mil. USD), SUA – 8,0 la sută (7,95 mil. USD), Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord – 6,6 la sută (6,51 mil. USD), Franța – 5,0 la sută.

În structura pe valute a transferurilor din străinătate în favoarea persoanelor fizice prin sistemul de remitere de bani, transferurilor în euro le-a revenit ponderea de 54,5 la sută (în creștere cu 8,3 p.p., comparativ cu august 2018), urmate de transferurile în dolari SUA – 40,4 la sută (în descreștere cu 5,8 p.p.) și cele în ruble rusești – 5,1 la sută (în descreștere cu 2,5 p.p.).

Pe parcursul perioadei ianuarie-august 2019, volumul total al transferurilor bancare de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice din Republica Moldova a constituit 802,88 milioane dolari SUA, cu 6,5 la sută mai puțin decât în aceeași perioadă a anului precedent.

Economiiștii sunt de părere că Republica Moldova poate face față di-

namicii populației, concentrându-se pe calitatea vieții. Experiența din regiune, dar și la nivel global indică faptul că țările înregistrează succese atunci când investesc în sănătate, în educație și în oportunități de muncă, în special pentru tineri. Rata fertilității poate crește dacă se fac investiții în sănătate și educație și atunci când există legi și programe pentru susținerea familiilor, care permit femeilor și bărbaților să reconcilieze munca cu numărul dorit de copii.

ÎN 2030 APROAPE O TREIME DIN POPULAȚIA ȚĂRII – ÎMBĂTRÂNITĂ

Statisticile arată că în anul 2030 aproximativ 29% din populația țării va avea vârsta de peste 60 de ani și această pondere va crește până la 33,6% în 2050. Vulnerabilitățile în rândurile persoanelor vârstnice se vor mări ca urmare a sarcinii demografice în creștere, gradului mare de dependență, speranța la o viață sănătoasă scăzută, lipsa serviciilor de sănătate. Aceste lucruri vor avea un efect major atât asupra sistemului de asigurări sociale de stat, cât și asupra sistemului de asistență socială. Procesele de îmbătrânire a populației din Republica Moldova, spre deosebire de tendințele globale, sunt mai pronunțate în mediul rural. Totodată, ponderea femeilor în vârstă de 50 ani și peste este mai mare decât a bărbaților de aceeași vârstă, ceea ce reconfirmă legitățile specifice ale îmbătrânirii populației în funcție de sex. În totalul populației feminine, persoanele în vârstă de 50 ani și peste reprezintă 30,8%, pe când ponderea în rândul bărbaților este cu 6% mai mică – 24,8%.

Din totalul populației în vârstă de 50 de ani și mai mult, cea mai mare parte locuiește în zona de Nord (32,1%) și de Centru (28,3%). Se atestă discrepanțe semnificative în coraportul vârstnicilor pe medii de reședință, în funcție de regiunile țării. Dacă în medie pe țară, 59% dintre vârstnici locuiesc în mediul rural, în zona Centru în mediul rural locuiesc circa 80% din vârstnicii zonei respective, pe când în municipiul Chișinău, dimpotrivă, 91,7% din persoanele în vârstă locuiesc în mediul urban.

Victor URSU

Decizii ale Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În cadrul ședinței ordinare din 21 octombrie 2019, Consiliul de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF), potrivit competențelor conferite de legea-cadru, a aprobat decizii aferente pieței financiare nebancale, mai cu seamă:

AUTORIZARE

- Prospectul ofertei de preluare benevolă, inițiată de ofertantul Brailița Grigore, obiectul căreia îl constituie procurarea a 4325 acțiuni ordinare nominative emise de Societatea pe acțiuni „SUCCECOM”, la prețul de 39,73 lei per acțiune, cu durata de 15 zile din data anunțării;
- Înregistrarea în Registrul agenților de asigurare și agenților bancassurance a Agentului de asigurare „ACTIV BROKER” SRL;
- Avizarea radierii din Registrul de stat al persoanelor juridice a AEI „PUHĂCENI” cu sediul în r-nul Anenii Noi, s. Puhăceni, în urma lichidării;
- Înregistrarea în Registrul organizațiilor de creditare nebancale autorizate a OCN „FINPERFECT” SRL;
- Aprobarea prețului de vânzare conform actului de reevaluare a părților-sociale deținute de administratorul fiduciar „BV Fiduciar Invest” SA care se expun la vânzare în modul stabilit de art. 1461 alin. (2) din Legea nr. 171/2012;
- Eliberarea companiei fiduciare „BV Fiduciar Invest” SA a acordului prealabil pentru procurarea valorilor mobiliare de stat.

Serviciul de presă al CNPF

Comerțul exterior își reduce esențial viteza

Continuare din pag. 1.

În continuare expansiunea sectorului automotive, orientat spre piețele externe. La fel ca în anii precedenți, producția industrială generată de această ramură va influența creșterea exporturilor de mașini și aparate electrice.

Ponderea producției agroalimentare în total export rămâne destul de însemnată. Respectiv, evoluțiile din sectorul agricol și ale industriei alimentare au o influență semnificativă asupra exportului. În anii 2010–2018 se observă o strânsă dependență între evoluția exportului și a producției agricole. Respectiv, și în anii 2019–2022, această corelație va persista.

CE EXPORTĂM?

Cea mai mare influență asupra creșterii exporturilor, fie și modestă cum este, în opt luni ale anului a avut-o exportul de mașini și echipamente pentru transport, care a avut o pondere de 24,8 la sută din total exporturi, dar și de produse alimentare și animale vii care au reprezentat 22,3 la sută în total exporturi și articolele manufacturate diverse – 21,6 la sută.

Structura exporturilor s-a schimbat, deși cele trei componente au rămas dominante și în 2019, la fel ca în 2018, când ierarhia a fost alta, articolele manufacturate diverse fiind pe prima poziție cu o pondere de 23,6 la sută, urmate de produsele alimentare și animale vii cu 22 la sută și exportul de mașini și echipamente pentru transport care au avut o pondere de 21 la sută.

FACTORII CARE VOR INFLUENȚA IMPORTURILE

Printre factorii care vor conduce la majorarea importului se enumeră importul de materie primă necesară pentru producția în creștere destinată piețelor externe, majorarea consumului privat din contul diminuării impozitelor și majorărilor salariale, și creșterea investițiilor, care presupun importul de utilaje și echipamente într-un volum mai mare, consideră Ministerul Economiei și Infrastructurii.

În direcție inversă (negativ), importurile vor fi influențate de deprecierea monedei naționale, care descurajează importurile și favorizează

exporturile și temperarea creșterii remitențelor (BNM prognozează o creștere de numai 3-4% în anul 2019), reieșind din ipoteza că situația economică în Federația Rusă și unele țări din Europa, unde muncesc o bună parte din conaționalii noștri, nu se va îmbunătăți esențial în perioada de prognoză.

CE IMPORTĂM?

Structura importurilor a rămas, în opt luni 2019, aceeași ca și în ianuarie-august anul trecut. Ponderea cea mai mare în importuri o au mașinile și echipamentele pentru transport, respectiv 24,3 la sută, cifră comparabilă cu cea din anul trecut, după care urmează mărfurile manufacturate, clasificate mai ales după materia primă (19,6 la sută), combustibilii (15,5 la sută) și produsele alimentare și animalele vii (10,1 la sută).

ROMÂNIA ÎȘI CONSOLIDEAZĂ POZIȚIA DE PRINCIPALA PIAȚĂ DE DESFACERE PENTRU MĂRFURILE DIN REPUBLICA MOLDOVA

România și-a consolidat poziția de principala piață de desfacere pentru mărfurile din Republica Moldova, după o creștere de 4,0 la sută în nouă luni ale anului 2019. Peste 43 la sută din mărfurile moldovenești exportate în țările Uniunii Europene ajung pe piața românească, potrivit datelor BNS.

Republica Moldova a exportat în România în ianuarie-august 2019 mărfuri în valoare de 507,9 milioane de dolari SUA, livrările de mărfuri moldovenești pe piața UE ridicându-se la 1 miliard 173,9 milioane de dolari.

Datele BNS arată că trei țări-membre ale Uniunii Europene – România, Italia și Germania – ocupă primele trei poziții în TOP-5 piețe de destinație a mărfurilor din Republica Moldova. Ponderea celor trei țări în totalul exporturilor moldovenești se cifrează la 47,7 la sută.

Țările CSI au fost prezente în exporturile Moldovei cu o pondere de 14,6% (în ianuarie-august 2018 – 15,8%), ce corespunde unei valori de 261,6 milioane dolari SUA. Exporturile de mărfuri către aceste țări s-au micșorat cu 5,7%, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Vlad BERCU

Totuși, viața producătorilor de zahăr nu e chiar atât de dulce. După mulți, foarte mulți ani de trecere de la proprietatea de stat la cea privată, deci după impunerea unor abordări nesocialiste, ca să numesc astfel o anume perioadă de vreme, ne vedem constatând aceleași probleme cu care se confruntă și producătorii de zahăr, și cultivatorii de sfeclă.

Intrarea pe piața zahărului din Moldova a producătorului german a fost și este de o importanță majoră nu doar pentru domeniul respectiv. Acest investitor european a transferat în țara noastră un nou model de gestionare, cultivând în mediul cultivatorilor de sfeclă o nouă gândire.

Deci, la momentul sosirii în nordul Republicii, Sudzucker s-a pomenit preocupat mai puțin (deși, suficient de mult) de reutilizarea întreprinderii și mai mult de orchestrarea unei relații eficiente între fabrici și cultivatorii de sfeclă. Creșterea producerii de zahăr depindea direct de volumul achizițiilor de sfeclă. Producătorii de zahăr "de vizavi" țineau practic spre aceleași câmpuri, ceea ce împunea gândirea și punerea în aplicare a unor mecanisme deosebite. În plus, proasta înzestrare tehnică a agricultorilor, neglijarea (tot din sărăcie) a tehnologiilor, lipsa unor instrumente de stimulare păstrau aceleași cote mici la recoltă. Decizia de a credita cultivatorii de sfeclă din contul recoltei din toamnă a fost una absolut corectă. Cu atât mai mult cât impunerea unor norme tehnologice făcea ca roada să fie una previzibilă. Previzibile au devenit și veniturile agricultorilor, ceea ce le-a permis procurarea de mijloace tehnice performante, odată cu care s-au redus și costurile lucrărilor.

Este adevărat că și relația dintre producătorul de zahăr și stat nu a fost una permanent însoțită. Deși zahărul autohton a beneficiat chiar de câțiva ani de regim de salvagardare, au fost și guvernării care au dat atenție problemelor acestei industrii dulci abia după mari presiuni din partea producătorilor. În plus, peste cultura strategică a nordului țării a planat permanent pericolul avalanșei de zahăr din trestie, avalanșă care, odată ajunsă în Moldova, ar fi spulberat din calea ei întreprinderi de procesare, mii de hectare de sfeclă, mii de locuri de muncă și mii de familii care își îmbrăcau copiii, îi hrăneau și îi țineau prin școli doar pentru că în toamnă primeau un ban pe sfeclă.

Deși s-a scurs suficient timp în care multe din problemele industriei zahărului au fost soluționate, tot în acest timp au apărut alte probleme. În prezent, se constată că piața zahărului din Moldova este afectată de costurile de producție ridicată, de contrabandă prin regiunea transnistreană, și de comerțul cu acest produs în bază de

patente. Asta afirmă Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova. În același timp, producătorii susțin că ar avea nevoie de subvenții din partea statului, inclusiv pentru îngrășăminte organice, ce ar spori recolta la hectar. Între timp, responsabili din cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului declară că vor fi întreprinse toate procedurile necesare pentru susținerea producătorilor locali.

Proгноzele Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Regionale (MADRM), arătau că anul acesta pot fi obținute aproximativ 650 de mii de tone de sfeclă de zahăr din suprafața totală indicată a plantațiilor de sfeclă, cu un randament mediu estimat de 40,6 t/ha, din care vor fi produse aproximativ 84 de mii de tone de zahăr. Față de anul trecut, suprafața cultivată cu sfeclă de zahăr a scăzut cu 6 mii ha (27%), iar producția de zahăr – cu 7,4 mii tone (8%).

În anul curent starea plantațiilor de sfeclă a fost, în linii mari, satisfăcătoare. Doar în anumite zone, în special în raionul Fălești, pe câmpurile întreprinderilor agricole individuale (nu mai mult de 10% din culturi), culturile rădăcinoase au fost afectate de putregaiul negru. Cu toate acestea, în anul curent, cel puțin până la acest moment, amploarea acestei probleme este cu mult mai mică, comparabil cu anul trecut.

Iată cum descrie situația în câmp, dar și la procesatori Anatolie Gorodenco, un bun cunoscător al stării de lucru în acest sector: „Atunci când la începutul lunii august am realizat prognoza recoltei globale și cea la hectar, după ploile abundente înregistrate în lunile iunie-iulie, așteptam o recoltă record de 55-60 de tone la hectar, iar recolta globală a fost estimată la 550-560 de mii de tone numai pentru compania Sudzucker Moldova, iar dacă luăm în calcul și cealaltă companie, Moldova-Zahăr, atunci estimările ajungeau la 800-900 de mii de tone.

Cu părere de rău, seceta care a parvenit pe parcursul lunii august și septembrie, când practic nu au căzut precipitații productive, până la momentul avem 70 de zile fără precipitații, cu excepția unor microzone din nordul republicii, a afectat calitatea și cantitatea de sfeclă pentru zahăr. Aparatul foliar și sfecla au crescut masiv, dar seceta a influențat negativ dezvoltarea rizocarpului. Pe mai multe suprafețe, atât din zona Fălești, cât și din zona de nord, a început uscarea rizocarpilor în câmp și putrefacția lor. În prezent, avem o cantitate deosebit de mare de rizocarp uscați sau semiuscați, putrezi și, totodată, o parte dintre ei sunt veștezi. În acest context, ne străduim să mergem în întâmpinarea fermierilor, deoarece ei nu poartă nici o vină. Dar nici noi, procesatorii, nu putem să primim sfecla necondiționat. Încercăm prin toate metodele să achiziționăm producția chiar dacă

procentul de impurități este destul de mare, iar din sfecla putredă sau veștedă nu putem extrage zahăr. Cheltuielile sunt foarte mari. Dacă e să comparăm cu situația normală, atunci la momentul avem cheltuieli de aproximativ 1,5-1,8 ori mai mari.

Situația creată este destul de complicată, fermierii sunt și ei derutați. Dar împreună depunem eforturi pentru a depăși aceste probleme. Am purtat discuții cu fiecare producător în parte, am explicat de ce intervenim cu propunerea de a modifica prețul inițial. Și aceasta din cauza că avem o micșorare bruscă a prețului la zahăr atât în exteriorul țării, mă refer la comunitatea europeană, cât și pe piața internă. Dacă anterior exportam zahărul la prețul de 400-500 de euro tona, atunci la momentul, prețul a scăzut până la 320-310 euro tona. În aceste condiții nu reușim să acoperim cheltuielile pentru materia primă, nemaivorbind de prelucrare, transportare, încărcarea sfeclei, care constituie sume enorme. În acest caz, compania suportă pierderi de circa 3 mii de lei la fiecare tonă de zahăr. Mai mult ca atât, în comunitatea europeană prețul la sfecla de zahăr este de 23 de euro, noi oferim 40 euro pentru fiecare tonă. Astfel, am propus să micșorăm prețul pentru a putea împreună depăși situația creată”.

Potrivit reprezentanților companiilor producătoare de zahăr, dinamica negativă a producției în industrie se datorează mai multor motive de nivel paneuropean și național. Așadar, din cauza eliminării cotelor pentru producția de zahăr în Uniunea Europeană, în ultimii ani, pe piața europeană există o ofertă în exces a acestui produs și o reducere semnificativă a prețurilor. Acest lucru a condus la o reducere a ofertei de zahăr din Moldova în cadrul cotelor euro preferențiale. Mai mult, din cauza lipsei subvențiilor țintite și a celui mai mare preț pentru sfecla de zahăr din Moldova (în comparație cu alte țări din regiune), competitivitatea zahărului intern pe piața europeană este foarte problematică.

În plus, după cum au menționat reprezentanții companiilor producătoare de zahăr în cadrul unei reuniuni recente la MADRM, întreprinderile interne de profil se confruntă, de asemenea, cu mari dificultăți în ceea ce privește vânzarea zahărului din sfeclă pe piața internă, unde trebuie să „concură” cu contrabandiștii și comercianții de zahăr care activează în bază de patente. Conform estimărilor experților, în ultimul an, zece mii de tone de zahăr de contrabandă au intrat pe piața din Moldova. Cota sa principală este vândută cu ridicata și cu amănuntul de către deținătorii de patente comerciale. Participanții la ședință au convenit că vânzarea produselor alimentare pe baza unei patente este permisă numai dacă vânzătorul este producătorul acestora.

Constantin OLTEANU

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Proiectul “Agricultura Competitivă în Moldova” a anunțat ultimul apel de granturi

Proiectul Băncii Mondiale “Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P) a anunțat despre deschiderea ultimului apel în cadrul Programului de granturi investiționale, pentru facilitarea accesului la piețele de desfacere, destinat grupurilor de producători. Dosarele vor fi depuse la oficiile teritoriale ale Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA), în perioada 16 octombrie 2019 – 28 februarie 2020, transmite MOLDPRES.

Granturile vor fi oferite grupurilor de producători, formate din cel puțin cinci membri, care își desfășoară activitatea în sectorul horticol. Finanțarea va fi orientată pentru procurarea echipamentului tehnologic și utilajului post-recoltă (linii de sortare, spălare, calibrare, împachetare, uscătorii, echipament frigorific etc.).

Totodată, pot beneficia de grant și grupurile de producători din sectorul zootehnic, în special cele specializate în producerea mierii de albine sau laptelui. Valoarea maximă a unui grant constituie 350 de mii de dolari.

Proiectul MAC-P a fost lansat în anul 2012 pentru a oferi agricultorilor un suport logistic și financiar cu scopul consolidării capacităților de gestionare durabilă a terenurilor agricole, prelucrării și ambalării produselor agricole și facilitării accesului la piață. Totodată, proiectul prevede modernizarea sistemului de management al siguranței alimentelor. În acest an, Proiectul “Agricultura competitivă în Moldova” (MAC-P) a fost extins până la 30 iunie 2021.

De la începutul proiectului, sprijinit financiar de Banca Mondială, Guvernul Suediei și Fondul Global de Mediu, în țara noastră au fost înregistrate 56 de grupuri de producători. În cadrul programului de granturi investiționale destinate grupurilor de producători, au fost debursate resurse de grant în valoare de circa 9,2 milioane de dolari, către 34 de grupuri de producători. Alte cel puțin 5 grupuri de producători urmează să beneficieze de finanțare pe parcursul anului 2019. Cea mai mare parte a grupurilor de producători s-au asociat pentru producerea fructelor, două grupuri – pentru cultivarea legumelor și un grup este producător de alune și migdale.

BEI va acorda Moldovei 25 mil. euro pentru îmbunătățirea sistemului de gestionare a deșeurilor solide

Banca Europeană de Investiții (BEI) va acorda Moldovei 25 mil. euro pentru implementarea proiectului “Deșeuri solide în Republica Moldova”. Negocierile și semnarea acordului financiar au fost aprobate vineri în cadrul ședinței Guvernului.

Potrivit agenției INFOTAG, acest acord este primul pas important pentru finanțarea strategiei de gestionare a deșeurilor. Proiectul își propune să reducă impactul mediului asupra sănătății publice. Este planificată modernizarea depozitelor de deșeuri existente în conformitate cu standardele europene, precum și închiderea depozitelor temporare sau ilegale. O altă parte a proiectului vizează reabilitarea sistemului de colectare și transportare a deșeurilor, precum și crearea unei linii de sortare a gunoierului.

Totodată, semnarea acordului oferă Moldovei posibilitatea de a începe negocierile și de a atrage fonduri din alte surse sub formă de granturi pentru finanțarea comună a proiectului.

Finanțarea în valoare de 25 de milioane de euro face parte din suma de 100 de milioane, aprobată de BEI în 2015, însă în patru ani nu s-a întreprins nimic pentru a primi banii.

Premierul Maia Sandu a spus că Moldova demult trebuia să primească acești bani, pentru ca cetățenii să poată simți beneficiile unei gestionări îmbunătățite a deșeurilor, însă, în ultimii ani, administrația centrală și primării nu au avut dorința să facă acest lucru.

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770.
Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR:

Instituția Publică Ediția Periodică
CAPITAL MARKET

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR:

Lilia ALCAZĂ

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor

anuale: ziarulcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI00022249111050MDL

BC "Victoriabank", SA., fil.11, Chișinău,

BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul

de vedere al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se

permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia "Edit Tipar Grup" SRL

EU4Climate susține țările Parteneriatului Estic în implementarea Acordului de la Paris prin elaborarea strategiilor de dezvoltare și transpunerea lor în documente sectoriale

La Chișinău a avut loc un atelier regional pentru țările Parteneriatului Estic, unde au fost discutate aspecte privind elaborarea strategiilor de dezvoltare cu emisii reduse de gaze cu efect de seră până în anul 2050. Într-un interviu acordat ziarului Capital Market, Marius Țăranu, coordonator național al Proiectului EU4Climate, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD, a vorbit despre principalele subiecte discutate la acest eveniment.

– Spuneți-ne, care este semnificația acestui seminar?

– Acest seminar a fost organizat pentru cele 6 țări ale parteneriatului Estic – Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova și Ucraina. După cum știți, anul acesta se împlinesc 10 ani de la crearea parteneriatului Estic. Uniunea Europeană, care este lider mondial în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, și-a propus să ajute aceste 6 țări să implementeze mai eficient politicile privind schimbările climatice, reieșind inclusiv din faptul că trei țări din această regiune au încheiat Acorduri de Asociere cu Uniunea Europeană și au sarcina și obligativitatea să adopte acquis-ul comunitar în domeniul schimbărilor climatice la nivelul legislației naționale.

De asemenea, în luna mai 2017, Republica Moldova a ratificat Acordul de la Paris. Și unul din articolele acestui acord încurajează țările semnatare ale convenției să elaboreze strategii pe termen lung pentru dezvoltarea economică durabilă în vederea obținerii unei neutralități a carbonului către 2050. Adică, e vorba de cum să dezvoltăm economia, fără a dauna mediului și invers, cum să devenim mai puțin nocivi, fără a afecta creșterea economică.

Dacă, spre exemplu, Republica Moldova la moment emite anual circa 14,5 mil. tone de gaze cu efect de seră, către 2030 ar urma să le reducă cu 64-78%. Reducând aceste emisii, urmăm un scenariu destul de optimist privind realizarea neutralității carbonului către 2050.

Țările Parteneriatului Estic au progresat diferit la acest capitol. Din acest punct de vedere, am avut la atelier un schimb foarte eficient de informație, de experiență, în implementarea politicilor privind schimbările climatice. Dar, îndeosebi, accentul discuțiilor în cadrul acestui seminar a fost pus pe elaborarea strategiilor pe termen lung de dezvoltare cu emisii reduse.

– Din câte am înțeles, nici măcar strategia anterioară de dezvoltare cu emisii reduse nu a fost complet realizată. Cum considerați că ne vom putea îndeplini obligațiile pe care suntem gata să ni le asumăm nu pentru că aceste probleme sunt actuale pentru noi, ci mai mult datorită solidarității față de celelalte țări?

– Vom fi foarte sinceri, noi nu putem afirma la acest moment că strategia nu și-a atins scopurile. După cum știți, la finele anului 2016, prin Hotărârea Guvernului nr. 1470, noi am aprobat strategia de dezvoltare cu emisii reduse până în 2030. Există două scenarii. Primul scenariu presupune faptul că Republica Moldova, doar cu forțele proprii, reieșind din posibilitățile bugetului național, va realiza acțiuni de atenuare și ținta ar fi o reducere cu 64-67% a emisiilor comparativ cu anul 1990. Politicile care sunt introduse în această strategie sunt în proces de implementare. Spre exemplu, măsurile de eficiență energetică și promovarea surselor de energie regenerabilă vor permite Republicii Moldova atingerea acestei ținte către anul 2030. Țin să amintesc faptul că, în anul 2016, noi deja am redus nivelul emisiilor cu 67,5%, comparativ cu anul 1990, deci este o țintă reală, chiar dacă odată cu relansarea economiei în anul 2000 emisiile au revenit pe un trend ascendent (către 2016 s-au majorat cu 25% comparativ cu nivelul anului 2000).

Dar dacă vorbim despre scenariul condiționat, noi am afirmat în strategie că în cazul în care obținem fonduri de la țările dezvoltate, putem să mărim ținta până la 78%. În acest caz avem nevoie de suport financiar, în special în sectoarele energofage, acolo unde există indus-

trie grea și multe emisii. Este vorba, în primul rând, de sectorul energetic, care actualmente este responsabil de circa 68% din emisiile totale naționale.

Sectorul transportului este responsabil de aproximativ 16% din emisiile totale naționale. Aici la fel am identificat deja politicile de atenuare, doar că ele sunt costisitoare. La atelier au fost prezenți mai mulți donatori care și-au prezentat portofoliile cu proiecte deja implementate și și-au exprimat interesul de a ne susține în continuare. Este vorba inclusiv de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții, Fondul E5P. Condiția principală este ca țările să identifice prioritățile de mediu și să le includă în politicile naționale, ei doresc ca țările care solicită suport financiar să aibă o viziune foarte clară unde vor să ajungă în 2050 și care instrumente sunt cele mai eficiente și că aceste instrumente au fost discutate cu societatea civilă, cu partenerii locali, inclusiv cu autoritățile publice locale și sectorul privat.

– În acest caz, se pune problema alegerii unei strategii: noi spunem că avem nevoie de ajutor, dar atunci Termocom, Apă-Canal sau alți furnizori vor spune că toate aceste măsuri pentru reducerea emisiilor necesită tarife mai mari pentru populație. Iar în al doilea rând, reiese că nu toți agenții economici sunt egali. De exemplu, întreprinderi precum Glass Container Company implementează noi tehnologii din contul creditorilor concesionale, în timp ce altele vor solicita creșterea tarifelor sau în general nu vor acorda suficientă atenție acestor probleme?

– Este o întrebare interesantă. Am să vă dau un exemplu, eu m-am ocupat mai mulți ani la rând de monitorizarea emisiilor la nivel național și cunosc situația din sectorul industrial și cel energetic destul de bine. În ultimii 10 ani, toate întreprinderile din industria grea fac investiții, deoarece au realizat faptul că modul de management din perioada Uniunii Sovietice nu mai funcționează. Întreprinderile au foarte mari pierderi economice dacă mențin managementul ineficient care a existat în trecut.

Aceeași Termoelectrica a investit mai mulți ani la rând în eficiența energetică. Mai mult decât atât, întreprinderea a beneficiat de suport financiar din partea partenerilor de dezvoltare, iar în ultimul timp eficiența întreprinderii a crescut enorm. Dacă anterior aceasta înregistra pierderi considerabile, îndeosebi pe durata sezonului de încălzire, acum acestea au fost reduse la minim.

Alte întreprinderi din industria mineralelor nemetalice, cum ar fi de exemplu uzinele de ciment sau cele din industria sticlei și a cărămizii, la fel, au investit foarte mult în eficiența energetică. Da, unii au reușit acest lucru mai ușor, pentru că de la fondare au implementat tehnologii de producere mai performante, cum ar fi Glass Container, care a activat din start într-un mod

eficient din punct de vedere energetic și prietenos mediului (factorul de emisie per unitate de producție a variat în perioada 2002–2017 între 300-350 kg CO₂ per tonă de sticlă produsă). Alții, cum ar fi Fabrica de Sticlă nr. 1 fondată în anul 1970, care este cu capital de stat, datorită tehnologiilor mai învechite moștenite din perioada sovietică, reușește aceleași performanțe mult mai dificil (factorul de emisie implicit s-a redus de la circa 1000 kg CO₂ per tonă de sticlă produsă în 1990 până la circa 330 kg CO₂ per tonă de sticlă produsă în 2017) și cu efort financiar mai considerabil (această întreprindere a beneficiat recent de un program de investiții, în vederea asigurării dezvoltării în continuare a întreprinderii, bazat pe sporirea eficienței producției de circa 5,5 milioane de euro și își propune să atingă către 2020 un standard de eficiență energetică și mai înalt).

Pe noi acest lucru ne bucură, deoarece în cadrul acestor inițiative noi discutăm și despre angajamente benevole. Spre exemplu, Grupul LafargeHolcim (din care face parte și Uzina de Ciment din Rezina), a fost prima companie de materiale de construcții, care în anul 2000 s-a angajat să reducă emisiile de CO₂, în cadrul parteneriatului său cu World Wildlife Fund (WWF), principala organizație non-guvernamentală din domeniul mediului. Grupul LafargeHolcim și-a propus pentru anul 2030 un obiectiv de reducere a emisiilor specifice de CO₂ per tonă de ciment de minus 40%, comparativ cu nivelul anului 1990. Cu referință la combaterea schimbărilor climatice și măsurile de atenuare a emisiilor CO₂, Grupul LafargeHolcim se axează pe costul variabil al producției de ciment cu focalizarea pe combustibili alternativi, definind la nivel de companie următoarele priorități: managementul resurselor alternative de energie, creșterea capacității industriale și operaționale și managementul autorizațiilor și comunităților locale.

Deci, putem spune că sectorul privat a conștientizat deja această necesitate și el face foarte mult în acest sens.

– Vorbim despre întreprinderi mari, cu capital străin, precum Lafarge, care au cultură corporativă și valori precum ecologia și dorința de a reduce emisiile. Dar cum rămâne cu întreprinderile locale, fără acces la capital străin, fermele avicole, fermele de porci, vinăriile, care probabil împărtășesc astfel de valori, dar nu pot să-și permită acest lucru din punct de vedere financiar?

– În cadrul acestui proiect, ne propunem să elaborăm ghiduri sectoriale în fiecare domeniu, privind implementarea Acordului de la Paris într-un mod cât mai eficient. Vom oferi aceste ghiduri tuturor partenerilor noștri, autorităților publice locale, sectorului privat, vom organiza instruirea, pentru ca populația, agenții economici, societatea civilă să conștientizeze importanța acțiunii pentru climă, care este astăzi cea mai acută problemă a umanității. Și deja este la discreția fiecărui om să decidă în ce condiții dorește ca urmașii lui să trăiască. Către 2030–2050, noi ne dorim ca copiii noștri să trăiască într-un mediu curat și cât mai neutru din punct de vedere a emisiilor de carbon.

– Adică, deocamdată veți merge pe calea convingerii și doar apoi veți purcede la majorarea impozitelor, la pedepse administrative?

– Dacă este să vorbim despre taxele de carbon, acestea sunt recunoscute ca fiind instrumente de reglementare, destul de eficiente deja în multe țări. La noi este prematur deocamdată să vorbim despre ele. Ne propunem să analizăm toată marja de instrumente disponibile la nivel internațional în vederea atingerii țintelor de atenuare propuse pe termen lung. Vom discuta cu diferite ministere, în special cu Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, urmează să se decidă care din acestea ar putea fi considerate mai eficiente în condițiile specifice ale Republicii Moldova.

– Vă mulțumesc!

A discutat
Ghenadie TUDOREANU

Ministerul Economiei intenționează să promoveze reprezentanții societății civile în companiile energetice

Ministerul Economiei și Infrastructurii a înaintat cinci reprezentanți ai societății civile în întreprinderile din domeniul energetic de importanță strategică națională.

Potrivit agenției INFOTAG cu referire la surse din cadrul ministerului, este vorba despre întreprinderile de distribuție a energiei electrice RED-NORD, CET NORD, "Termoelectrica", întreprinderea de stat "Energocon".

Echipa experților propuși este formată din: Corina Gaibu, Constantin Borosan, Marin Ghenciu, Sergiu Tofilat, Victor Parlicov din cadrul mai multor organizații non-guvernamentale, precum Expert-Group, IDIS Viitorul, GFA Consulting Group GmbH și Watchdog.

Ei vor contribui la îmbunătățirea managementului, eficientizarea administrării proprietății publice și maximizarea profitului în sectorul energetic.

"Punem preț pe transparentizarea acestor întreprinderi, care, anterior au fost o sursă permanentă de profit pentru buzunarele grosolane ale unor funcționari de partid, având un impact negativ asupra tarifelor energiei electrice, cetățenii fiind puși în situația să achite tarife peste limita salariilor pe care le primesc", a spus ministrul Economiei și Infrastructurii, Vadim Brînzan.

Potrivit lui, reprezentanții societății civile vor fi membri ai organelor de conducere: consiliu, comitet de audit și comisia de cenzori. Ei sunt numiți în cadrul Adunării generale extraordinare a acționarilor din domeniului energetic.

Ministerul Economiei a actualizat prognoza indicilor macroeconomici

Ministerul Economiei și Infrastructurii a publicat prognoza preliminară a indicilor macroeconomici pentru următorii ani, modificând-o esențial comparativ cu cea precedentă din luna iulie.

Potrivit agenției INFOTAG, Ministerul Economiei a îmbunătățit prognoza creșterii economice pentru anul curent de la 3,7% până la 4,2%. În același timp, prognoza pentru următorii trei ani a rămas neschimbată, fiind la nivelul de 3,8%. În expresie nominală, PIB-ul Republicii Moldova va spori de la 192,3 mlrd. lei în 2018, până la 208,3 mlrd. (+1 mlrd. lei) în anul curent. Iar în anul 2022, acest indicator se va majora până la 270,8 mlrd. lei (+1,3 mlrd. lei).

Conform prognozei, rata medie anuală a inflației în 2019 a fost menținută la nivelul de 4,9%, la fel ca și pentru 2020 – de 5,7%. În același timp, la sfârșitul anului curent în continuare se prognozează o rată a inflației de 7,5%, iar pentru următorii trei ani – a câte 5%.

Referitor la moneda națională, cursul mediu anual al leului va constitui în anul curent 17,74 lei pentru un dolar american, comparativ cu 18 lei prognozat anterior, pentru anul 2020 – 18,47 lei, pentru anul 2021 – 19,05 lei, iar pentru 2022 – 19,63 lei.

Creșterea producției industriale în 2019 este preconizată la nivelul de 3% (-1 p.p), ulterior, ritmul va crește lent în următorii trei ani până la – 4,2%, 4,3% și 4,5%. În agricultură, producția va crește de la 1% în anul 2019 până la 3,6% – în 2022.

Conform prognozei actualizate, investițiile în imobilizări corporale pe termen lung vor crește cu 18%, deși în luna iulie a fost prognozată o creștere de doar 7,7% – până la 33,1 mlrd. lei, iar în următorii ani – de 5%, 3,7% și, respectiv, 4%.

Statistica tranzacțiilor înregistrate pe piața reglementată în perioada 14.10.2019 - 18.10.2019

Data tranzacției	Codul ISIN	Denumirea emitentului	Valori mobiliare	Prețul	Volumul	Valoarea nominală	Emisia	% din emisie	Tipul tranzacției
16.10.2019	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	55	2 908.00	159 940.00	200	1037634	0,01	Cumparare vinzare
17.10.2019	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	300	78.21	23 463.00	10	25000091	0,00	Cumparare vinzare
18.10.2019	MD14PLAF1008	SA "PLAI-FRUCT"	17769	6.00	106 614.00	6	263435	6,75	Cumparare vinzare
18.10.2019	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	1700	78.21	132 957.00	10	25000091	0,01	Cumparare vinzare

Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF pentru data de 14.10.2019 - 18.10.2019

Tipul tranzacției: Vânzare-Cumpărare							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	SA "NIUTAMS CERAMICA"	MD14FLAU1001	34	4	25 404	1 893 002,20	97,89
2	DRUMUL VIILOR SA	MD14MUVI1002	1	2	611	611,00	1,48
3	COMBINATUL AUTO NR.4 DIN CHIȘINĂU SA	MD14AUBI1000	10	5	752	4 100,00	0,11
4	BETON ARMAT	MD14BETA1007	25	6	401	8250,00	0,29
5	CARIERA MICĂUȚI SA	MD14MICU1005	10	1	76710	1220504,00	30,00
6	TUTUN-CTC S.A	MD14TCTC1007	20	5	2645	79350	0,05
Tipul tranzacției: Moștenire							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	FILOMELA SA	MD14FELA1001	10	1	1343	13 430,00	4,88
2	COMBINATUL AUTO NR.4 DIN CHIȘINĂU SA	MD14AUBI1000	10	1	166	1 660,00	0,02
3	TIREX-PETROL SA	MD14TIRP1008	6	1	1077	6462,00	0,00
Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare conform prevederilor art.II alin.(3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007 pentru modificarea și completarea Legii privind societățile pe acțiuni							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	RISCOM SA	MD14RISM1002	1	2	21190	566 295,32	65,02
Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sînt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv :							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	ALTERN SA	MD14ALTE1005	1	1	500000	500000,00	100,00
2	MELODIA SA	MD14MELD1009	10	1	41978	419780,00	9,94
3	TRACOM UZINA DE TRACTOARE SA	MD14TRAC1001	23	1	240	5520,00	0,01
Tipul tranzacției: Răscumpărarea valorilor mobiliare de către emitent în condițiile art.79 din Legea privind societățile pe acțiuni							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	DRUMURI CAHUL SA	MD14CAHD1001	10	5	2163	22839,00	0,29

S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”

informează că, în data de 17.10.2019, a avut loc Adunarea generală extraordinară a acționarilor societății (cu participarea acționarului), la care a fost prezent reprezentantul unicului acționar, care deține 100% din acțiunile cu drept de vot (cворum 100%).

ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ ANUALĂ A ACȚIONARILOR A LUAT URMĂTOARELE HOTĂRÂRI:

- Se încetează înainte de termen împuternicirile membrilor Consiliului societății, ale Comisiei de cenzori și ale Comitetului de Audit;
- Se stabilește cuantumul retribuției lunare a muncii membrilor Consiliului Societății, a reprezentantului statului și ai membrilor Comisiei de cenzori în mărime de trei salarii minime pe țară, determinate în condițiile Legii nr. 1432-XIV din 28.12.2000 privind modul de stabilire și reexaminare a salariului minim;
- Se aleg, în calitate de membri ai Consiliului Societății următoarele persoane:
 - Cușnir Serghei, șef interimar al direcției securitate economică și gestiunea riscurilor, Agenția Proprietății Publice;
 - Mămăligă Ana, consultant superior în Secția valorificarea bunurilor entităților de stat, Direcția administrare corporativă, metodologii și reglementări, Agenția Proprietății Publice;
 - Răilean Vladislav, șef Direcție planificare, analiză și evaluare, Agenția Proprietății Publice;
 - Gaibu Corina, economist la Institutul de Cercetare și Inițiativă Sociale (IDIS) „Viitorul”;
 - Borosan Constantin, expert în domeniul eficienței energetice, GFA Consulting Group GmbH;
 - Vieru Octavian, șef adjunct Direcție contencios și control al legalității, Ministerul Finanțelor;
 - Gîlcă Ion, șef Direcție administrare corporativă, metodologii și reglementări, Agenția Proprietății Publice.
- Se aleg, în calitate de membri ai Comisiei de cenzori următoarele persoane:
 - Renchez Galina, consultant superior în Direcția planificare, analiză și evaluare, Agenția Proprietății Publice;
 - Cristal Felicia, șef interimar al Direcției relații funciare și bunuri imobiliare, Agenția Proprietății Publice;
 - Berdan Lilia, consultant principal în Direcția evidența patrimoniului public, Agenția Proprietății Publice;
 - Vizir Ala, consultant principal al Direcției reglementarea contabilității și auditului în sectorul corporativ, Ministerul Finanțelor;
 - Nicolai Olari, consultant principal în Direcția politici în domeniul energetic, Ministerul Economiei și Infrastructurii.
- Sunt alese, în calitate de membri ai Comitetului de audit al Societății, următoarele persoane:
 - Paletchi Anastasia, șef Direcție financiară, Agenția Proprietății Publice;
 - Marin Ghenciu, auditor în SRL „Moldauditing”;
 - Balan Andrei, șef Direcție contencios și control al legalității, Ministerul Finanțelor.
- Se alege în calitate de președinte al Comitetului de audit dna Paletchi Anastasia, șef Direcție financiară, Agenția Proprietății Publice.

Rectificare la anuntul S.A. „Moldova-Tur”

publicat în nr. 41 (813) din 09 octombrie 2019, pagina 10.

SE VA CITI CORECT:

Sediul Societății pe adresa: MD-2012, mun. Chișinău, str. Pușkin, 26, bir. 401.

În atenția acționarilor “Onaris” SA

Conform Deciziei nr. 2 din 18 octombrie 2019 se anunță despre convocarea Adunării Generale extraordinare a acționarilor “Onaris” SA cu prezența acționarilor. Adunarea Generală se va desfășura la data de 8 noiembrie 2019, orele 10.00, începutul înregistrării acționarilor orele 9.00, pe adresa mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu Bodoni 28/2.

ORDINEA DE ZI:

- Adoptarea hotărârii privind înstrăinarea prin vânzare-cumpărare a bunului imobil număr cadastral: 0100418.160.01.025 din mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu Bodoni 28/2;
- Adoptarea hotărârii privind valoarea / prețul de înstrăinare a bunului imobil număr cadastral: 0100418.160.01.025 din mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu Bodoni 28/2, în mărime de 7 739 063 MDL conform valorii cadastrale;
- Autentificarea semnăturilor procesului-verbal al președintelui și secretarului adunării generale de către notarul public Golubciuc Valentin;

Acționarii pot face cunoștință cu materialele Adunării Generale extraordinare a acționarilor la adresa mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu Bodoni 28/2, începând cu data de 24 octombrie 2019, conform programului 9.00 – 13.00, de luni până vineri.

Acționarii prezenți la adunare vor prezenta actele de identitate, iar reprezentanții actele ce le confirmă împuternicirile.

“Victoria-Țum” SA

Organul executiv al “Victoria-Țum” SA comunică că la data 18 octombrie 2019 a avut loc Adunarea Generală extraordinară a acționarilor Societății, ținută cu prezența acționarilor. Adunarea a fost ținută pe adresa or. Cahul, str. Piața Independenței, 4. La adunare au fost reprezentate 93,2% din numărul total de acțiuni cu drept de vot ale Societății, Adunarea a întrunit cворumul și a fost în drept să adopte decizii.

ADUNAREA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ A ACȚIONARILOR SOCIETĂȚII A ADOPTAT URMĂTOARELE HOTĂRÂRI:

- Să fie introduse modificările și completările la Statutul Societății.
- Să fie aprobată înregistrarea “Victoria-Țum” S.A. la Piața Reglementată.
- Să fie aprobat Codul de Guvernanță Corporativă a Societății.
- Să fie autentificat procesul verbal al adunării generale a acționarilor.

“CEREALE DIN SOLDANESTI” S.A.

Organul executiv al Societății “Cereale din Șoldanesti” SA anulează anunțul publicat în ziarul Capital Market nr. 39 (812) din 2 octombrie 2019 și în temeiul deciziei din 21 octombrie 2019 anunță convocarea Adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acționarilor, care va avea loc la data de 25 noiembrie 2019 la ora 10-00, pe adresa: mun. Chișinău, str. Ion Pelivan 18, of. 26.

ORDINEA DE ZI:

- Alegerea organelor de conducere (consiliul și comisia de cenzori) a societății “CEREALE DIN ȘOLDANESTI” SA.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală extraordinară este întocmită la data de 22 octombrie 2019.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinii de zi începând cu data de 13 noiembrie 2019 pe adresa: mun. Chisinau, str. Ion Pelivan 18 of. 26 în zilele de lucru de la 10-00 pînă la 14-00.

Pentru înregistrare acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții și procura întocmită conform legislației.

Administrator

Mobiasbanca – OTP Group S.A.

Informează acționarii săi și publicul larg, că la data de 11.10.2019, a avut loc Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor Băncii prin corespondență.

CONFORM ORDINEI DE ZI, ADUNAREA A APROBAT:

- Alegerea componenței nominale a Consiliului Băncii*.**
În rezultatul votării, a fost aleasă componența Consiliului Băncii, pentru un termen de 4 ani, din care fac parte: Zoltan Major, Balázs Olchváry, Dominique Serres, Wolfgang Lerke și Rodica Hîncu.
În acest context, actuala componență a Consiliului Băncii își va exercita atribuțiile până la aprobarea de către Banca Națională a Moldovei a noului membru al Consiliului Băncii.
- Modificarea Statutului Băncii.**
A fost aprobată Componența numerică a organului executiv în număr de 5 persoane.
Comitetul de Direcție al Băncii

In atenția acționarilor “DAAC-OREOL” S.A.

AVIZ de convocare a Adunării generale extraordinare a acționarilor „DAAC-OREOL” S.A.

“DAAC-OREOL” S.A., Vă aduce la cunoștință că la 21.10.2019, de către Consiliul Societății, a fost hotărâtă convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, care va avea loc la 11.11.2019, la ora 12.00, pe adresa: MD-4901, or. Glodeni, str. Suveranității, 10

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII GENERALE EXTRAORDINARE A ACȚIONARILOR:

- Aprobarea reorganizării societății prin transformarea formei organizatorico-juridice din Societatea pe Acțiuni «DAAC-OREOL» în Societatea cu Răspunderea Limitată «DAAC-OREOL».
- Aprobarea proiectului de reorganizare.
- Aprobarea actului de transmitere a activelor și pasivelor de la Societatea pe Acțiuni «DAAC-OREOL» la Societatea cu Răspunderea Limitată «DAAC-OREOL» și altor documente ce țin de reorganizarea societății.
- Aprobarea actelor de constituire ale Societății cu Răspunderea Limitată «DAAC-OREOL», cuantumulul capitalului social, distribuția părților sociale și adresei juridice a acestea.
- Numirea organelor de conducere ale Societății cu Răspunderea Limitată «DAAC-OREOL».
- Înștiințarea creditorilor Societății pe Acțiuni «DAAC-OREOL» privind reorganizarea societății.
- Desemnarea persoanelor împuternicite din numele societății pentru prezentarea și înregistrarea tuturor documentelor necesare aferente reorganizării societății la Comisia Națională a Pieței Financiare, I. P. Agenția Servicii Publice, Societatea de Investiții, Societatea de Registru, Serviciul Fiscal de Stat, CNAM, CNAS precum și altele instituțiile de stat.
- Autentificarea procesului-verbal al adunării generale extraordinare a acționarilor.

Adunarea va fi ținută cu prezența acționarilor la orele 12.00, pe adresa: MD-4901, or. Glodeni, str. Suveranității, 10.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală extraordinară este perfectată la data 22.10.2019.

Înregistrarea participanților va începe la orele 11.00 și pînă la orele 11.55, pe adresa: MD-4901, or. Glodeni, str. Suveranității, 10.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinii de zi, începând cu 01 noiembrie 2019 de la orele 10.00 pînă la 15.00 la sediul societății pe adresa: MD-4901, or. Glodeni, str. Suveranității, 10.

Acționarii trebuie să aibă buletinul de identitate, iar reprezentanții procură perfectată în conformitate cu legislația în vigoare.

CA „General Asigurări” SA

La data de 11.10.2019, în cadrul CA „General Asigurări” SA, mun. Chișinău, str. Puskin, nr. 47/5, s-a ținut Adunarea Generală Extraordinară a acționarilor Societății, cu cворumul de 100,00%.

ÎN CADRUL ADUNĂRII AU FOST ADOPTATE URMĂTOAREA HOTĂRÎRE:

- S-a confirmat în calitate de societate de audit al CA „General Asigurări” SA ce va desfășura auditul extern obligatoriu pentru anul 2019, Societatea de Audit „Moldauditing” SRL;
- S-a stabilit cuantumul anual al retribuției serviciilor de audit;
- S-a împuternicit Organul executiv unipersonal al CA „General Asigurări” SA să negocieze și încheie contractul de audit extern cu Societatea de Audit „Moldauditing” SRL pentru o perioadă de un an de zile, (pe 2019);
- S-a confirmat în calitate de societate de audit al CA „General Asigurări” SA ce va desfășura auditul în scop de supraveghere pentru anul 2019 în partea ce ține de adecvarea și implementarea politicilor și procedurilor interne ale Societății în domeniul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, precum și analizarea efectuării tranzacțiilor, Societatea de Audit „Moldauditing” SRL;
- S-a stabilit cuantumul anual al retribuției serviciilor de audit în scop de supraveghere;
- S-a împuternicit Organul executiv unipersonal al CA „General Asigurări” SA să negocieze și încheie contractul de prestarea serviciilor de audit în scop de supraveghere cu Societatea de Audit „Moldauditing” SRL pentru o perioadă de un an de zile, (pe 2019), după obținerea de către Societate a aprobării Comisiei Naționale a Pieței Financiare pentru entitatea de audit confirmată să desfășoare auditul în scop de supraveghere.

“DAAC-OREOL” S.A.

Hotărârile adunării generale extraordinare a acționarilor ținută cu prezența acționarilor la 18.10.2019 pe adresa: str. Suveranității, 10, or. Glodeni, cворum 90,138%

PRIN VOTUL MAJORITAR AL ACȚIONARILOR, ADUNAREA GENERALĂ A HOTĂRÎT:

- Nu se aprobă reorganizarea S.A. “DAAC-OREOL” prin dezmembrare (separare) cu crearea unei noi Societăți cu Răspundere Limitată.
- Nu se aprobă examinarea raportului de evaluare a patrimoniului S.A. “DAAC-OREOL”.
- Nu se aprobă proiectul dezmembrării Societății.
- Nu se aprobă bilanțului contabil de repartitie.
- Nu se aprobă actul de transmitere a patrimoniului Societății și alte documente ce țin de reorganizare.
- Nu se aprobă reducerea capitalului social al S.A. “DAAC-OREOL” prin anularea acțiunilor de tezaur.
- Nu se aprobă modificările Statutului a Societății pe acțiuni “DAAC-OREOL”.
- Nu se aprobă actele de constituire ale Societății cu Răspunderea Limitată create în urma separării și organele de conducere a acestea.
- Nu se aprobă înștiințarea creditorilor Societății pe acțiuni “DAAC-OREOL” privind reorganizarea societății.
- Nu se aprobă desemnarea persoanelor împuternicite din numele societății pentru prezentarea și înregistrarea tuturor documentelor necesare aferente reorganizării societății la Comisia Națională a Pieței Financiare, I. P. Agenția Servicii Publice, Societatea de Investiții, Societatea de Registru, Serviciul Fiscal de Stat, CNAM, CNAS precum și altele instituțiile de stat.
- Se aprobă autentificarea procesului verbal al adunării generale a acționarilor de către comisia de cenzori.

**Stimate acționar
a „SUCCECOM” S.A.**

AVIZ CU PRIVIRE LA INTENȚIA PRIVIND EFECTUAREA OFERTEI DE PRELUARE BENEVOLĂ A „SUCCECOM” S.A.
BRĂILĂȚA GRIGORE, (IDNP0962611422193, str. Mihai Eminescu, 42, s. Budești, mun. Chișinău, Republica Moldova), care până la anunțarea ofertei de preluare benevolă împreună cu persoanele cu care activează în mod concertat deține 39106 acțiuni ordinare nominative cu drept de vot a „SUCCECOM” S.A. (în continuare „Ofertant”) anunță oferta de preluare benevolă pe piața secundară a valorilor mobiliare, obiectul căreia îl constituie 4325 acțiuni ordinare nominative cu drept de vot, cu valoarea nominală de 10 lei fiecare, cod ISIN MD14SUC1005, emise de „SUCCECOM” S.A., IDNO 1003600126047; adresa juridică: MD-2042, str. Petru Zadnıpru, 2/1, mun. Chișinău, Republica Moldova, la prețul de 39,73 (treizeci și nouă lei 73 bani) lei per acțiune, cu termen de acțiune a ofertei de preluare benevolă de 15 zile calendaristice din data anunțării ofertei prezente.

Oferta de preluare benevolă va fi deservită de către Societatea de Investiții C. B. „DAAC Invest” S.A., IDNO 1003600091448; data înregistrării 26.11.2008, licența de Societate de Investiții de categoria „B”, nr. 000808 din 11.02.2015 pe termen nelimitat.

Propunerile de vânzare se vor recepționa zilnic între orele 9:00–12:00 și 14:00–17:00 cu excepția zilelor de odihnă și zilelor de sărbătoare nelucrătoare, de către Societatea de Investiții C. B. „DAAC Invest” S.A., la adresa: MD-2069, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Calea Leșilor 10, of. 14.

Telefoanele de contact:
/37322/50 83 51; 74 15 72.

Citiți prospectul Ofertei de preluare benevolă înainte de a vinde acțiunile.

SUPLIMENTAR

Pentru vânzarea valorilor mobiliare, acționarilor vor prezenta actul de identitate în original și în copie.

În cazul în care vânzarea acțiunilor se va face prin reprezentant, se va prezenta procura de reprezentare, perfectată (autenticată) notarial în conformitate cu legislația în vigoare.

Societatea de Investiții C.B. „DAAC Invest” S.A., Brăilața Grigore

**Stimate acționar
al ÎP „Costești” S.A.!**

ÎP „Costești” SA, Vă aduce la cunoștință că la 18.10.2019, de către Consiliul Societății, a fost hotărât convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, care va avea loc la 07.11.2019, la ora 11.00, pe adresa: r. Ialoveni, s. Costești, str. Ștefan cel Mare, 71.

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII GENERALE EXTRAORDINARE A ACȚIONARILOR:

1. Cu privire la aprobarea Codului de Guvernanță Corporativă în redacția nouă;
2. Cu privire la autentificarea procesului verbal al adunării generale extraordinare a acționarilor.

Adunarea va fi ținută cu prezența acționarilor la orele 11.00, în incinta Societății pe adresa: r-l Ialoveni, s. Costești, str. Ștefan cel Mare, 71

Lista acționarilor, cu dreptul de a participa la adunarea generală este întocmită la data de 21.10.2019.

Înregistrarea participanților va începe la orele 10.00 și pînă la orele 10.55, în incinta Societății pe adresa: r-l Ialoveni, s. Costești, str. Ștefan cel Mare, 71.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinii de zi, începînd cu 28.10.2019 de la orele 10.00 pînă 15.00 la sediul Societății pe adresa: r-l Ialoveni, s. Costești, str. Ștefan cel Mare, 71.

Acționarii trebuie să aibă buletinul de identitate, iar reprezentanții procură perfectată în conformitate cu legislația în vigoare.

**Stimate acționar
a „FULGER S.T.” S.A.**

AVIZ CU PRIVIRE LA EFECTUAREA OFERTEI DE PRELUARE A „FULGER S.T.” S.A.
„LAXVACOM” S.R.L., (IDNO 1002600013333, str. Socoleni, 5/5, mun. Chișinău, Republica Moldova), care până la anunțarea ofertei de preluare împreună cu persoanele cu care activează în mod concertat deține 1420248 acțiuni ordinare nominative cu drept de vot a „FULGER S.T.” S.A. (în continuare „Ofertant”) anunță oferta de preluare benevolă pe piața secundară a valorilor mobiliare, obiectul căreia îl constituie 208892 acțiuni ordinare nominative cu drept de vot, cu valoarea nominală de 2 lei fiecare, cod ISIN MD14FULR1002, emise de „FULGER S.T.” S.A., IDNO 1002600055043; adresa juridică: MD-2044, str. Mircea cel Bătrîn, 7, mun. Chișinău, Republica Moldova, la prețul de 2,03 (doi lei 03 bani) lei per acțiune, cu termen de acțiune a ofertei de preluare de 15 zile calendaristice din data anunțării ofertei prezente.

Oferta de preluare va fi deservită de către Societatea de Investiții CB „DAAC Invest” SA, IDNO 1003600091448; data înregistrării 26.11.2008, licența de Societate de Investiții de categoria „B”, nr. 000808 din 11.02.2015 pe termen nelimitat.

Propunerile de vânzare se vor recepționa în perioada 23.10.2019-06.11.2019 (termenul de acțiune a ofertei de preluare), zilnic între orele 9:00–12:00 și 14:00–17:00 cu excepția zilelor de odihnă și zilelor de sărbătoare nelucrătoare, de către Societatea de Investiții CB „DAAC Invest” SA, la adresa: MD-2069, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Calea Leșilor 10, of. 14.

Telefoanele de contact:
/37322/ 50 83 51; 74 15 72.

Citiți prospectul Ofertei de preluare înainte de a vinde acțiunile.

Doritorii pot lua cunoștință cu conținutul prospectului Ofertei de preluare pe parcursul termenului de acțiune a Ofertei:

La sediul Intermediarului Societății de Investiții CB „DAAC Invest” S.A.: MD-2069, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Calea Leșilor 10, of. 14

La sediul Emitentului „FULGER S.T.” S.A.: MD-2044, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Mircea cel Bătrîn, 7.

SUPLIMENTAR

Pentru vânzarea valorilor mobiliare, acționarilor vor prezenta actul de identitate în original și în copie.

În cazul în care vânzarea acțiunilor se va face prin reprezentant, se va prezenta procura de reprezentare, perfectată (autenticată) notarial în conformitate cu legislația în vigoare.

Societatea de Investiții CB „DAAC Invest” S.A., Lisnic Anatoli

S.A. „Combinatul de Colectare și Prelucrare a Cerealelor din Fălești”

Vă aduce la cunoștință că la data 04.10.2019 a avut loc Adunarea generală extraordinară a acționarilor cu prezența 1907130 acțiuni ce dețin 73.78% de acțiunile cu drept de vot, aflate în circulație.

CU VOT UNANIM AU FOST ADOPTATE URMĂTOARELE HOTĂRĂRI REFERITOR LA ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII:

1. S-a aprobat candidatura Dlui Grigoras Igor pentru funcția membru al Consiliului Societății.
2. S-a aprobat: Suplinirea genurilor de activitatea a societății cu alte activități.
3. S-a aprobat statutul Societății în redacția nouă 2019
4. A fost eliberat din funcția de Administrator DI Chirica Valentin și numit în funcția de Administrator pe DI Birladean Gheorghe.
5. S-a aprobat de imputernicirea DI Rusu Victor să reprezinte interesele societății în fata Agenției Servicii Publice.

Совет АО «ELEGANT – STIL»

Сообщает о созыве внеочередного общего собрания акционеров в очной, которое состоится 09.12.2019 г., по адресу: г. Отачь, ул. Приетенией 91. Регистрация акционеров с 10.00 до 10.45. Начало собрания в 11.00

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Избрание совета директоров.
2. Избрание исполнительного органа – генерального директора.

Список акционеров, имеющих право на участие в собрании, составлен на 26 марта 2019 г.

С материалами повестки дня акционеры могут ознакомиться по адресу: г. Отачь, ул. Приетенией 91 начиная с 24 ноября 2019 г. с 9.00 до 12.00 часов.

При регистрации акционеры предъявляют удостоверение личности или доверенность, заверенную согласно законодательства.

**STIMAȚI ACȚIONARI
AI Î.M. „TIREX PETROL” S.A.**

Consiliul societății anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor ce va avea loc pe data de 08.11.2019 în incinta oficiului central a Î.M. „Tirex Petrol” S.A. ce se află pe adresa: str. București, 45A, mun. Chișinău. Înregistrarea acționarilor – între orele 9.30 – 10.00. Începutul adunării – ora 10.00.

ORDINEA DE ZI

1. Aprobarea tranzacției de proporții privind ipotecarea / gajarea activelor Î.M. „Tirex Petrol” S.A. în favoarea BC „Moldova-Agroindbank” S.A.;
2. Aprobarea fidejusiunii în favoarea BC „Moldova-Agroindbank” S.A.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală extraordinară a fost întocmită conform situației din 16.10.2019;

Acționarii pot face cunoștință cu materialele incluse în ordinea zi începînd cu 28.10.2019 la sediul societății pe adresa: m. Chișinău, str. București, 45A.

Pentru participare la adunare acționarii urmează să prezinte buletinul de identitate, iar reprezentanții acestora și procura perfectată în modul stabilit de lege.

Consiliul societății

BCR Chișinău S.A.

Licitație cu privire la Selectarea unui intermediar (broker de asigurari) pentru prestarea serviciilor de perfectare a politelor de asigurare pentru Banca și clienții săi.
 09.10.2019

Banca Comercială Română Chișinău S.A. anunță brokerii de asigurari despre desfasurarea tenderului privind selectarea unui intermediar (broker de asigurari) pentru prestarea serviciilor de perfectare a politelor de asigurare pentru Banca și clienții săi.

CONDIȚII DE PARTICIPARE LA TENDER:

- a) să respecte prevederile art. 49 din Legea Nr. 407 din 21.12.2006 cu privire la asigurări
- b) activează în calitate de broker de asigurare cel puțin 5 ani.

Ofertele-tender vor fi prezentate în plicuri sigilate și vor include următoarele documente:

- a) scrisoarea de intenție
- b) informația privind ofertantul (denumirea completa, adresa/ sediul, numărul de contact, aria de activitate, ș.a.)
- c) copia certificatului înregistrării de stat
- d) copia licenței(lor) în domeniul respectiv
- e) numele, prenumele brokerului certificat, cu date de contact ale acestuia, inclusiv e-mail
- f) copia certificatelor de calificare în asigurări ale administratorului și personalului propriu cu atribuții de intermediere, obținut în condițiile actelor normative ale autorității de supraveghere
- g) nomenclatorul prețurilor pentru serviciile de perfectare a politelor de asigurare pentru Banca și clienții săi) companiile de Asigurari cu care au parteneriate și istoricul acestor parteneriate
- i) scrisori de recomandare ale clienților (daca exista)
- j) descrierea portofoliilor de asigurari în gestiune (volume, cei mai mari clienti sau alte informații relevante
- k) prezentarea unui concept de colaborare cu banca.

Ofertele vor fi prezentate în limba română și întocmite într-un singur exemplar.

Pe fiecare plic se va scrie citeț denumirea și sediul ofertantului, de asemenea numele, prenumele și funcția împuternicitului său legal.

Organizatorul concursului va refuza primirea ofertelor în plicuri deteriorate sau deschise.

Ofertele vor fi depuse la sediul organizatorului concursului până la data 31.10.2019, ora 17.00, pe adresa: mun. Chișinău, str. A. Pușkin 60/2, BCR Chișinău S.A.

**Persoana de contact: Angela Soitu,
 tel. 022852535.**

**Societate pe Acțiuni
“Cercul din Chișinău”**

anunță acționarii S.A. “Cercul din Chișinău” privind convocarea Adunării generale extraordinare a acționarilor S.A. “Cercul din Chișinău”. Adunarea va avea loc la data de 24.10.2019 ora 12.00 în incinta Ministerului Educației, Culturii și Cercetării cu sediul mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1.

ORDINEA DE ZI:

- Alegerea / prelungirea împuternicirilor / organelor de conducere și control ale Societății.
- Diverse

Consiliul de Administrare al S.A. “Cercul din Chișinău”

“Banca de Economii” S.A.

În proces de lichidare

/IDNO-1003600002549/

aduce la cunoștința potențialilor cumpărători despre desfășurarea la Bursa de Valori a Moldovei a licitațiilor “cu strigare”, de vânzare a bunurilor mobile (valori mobiliare) în loturi unice în perioada de expunere 25.10.2019 – 25.11.2019 după cum urmează:

SA “Magistrala” (IDNO-1002602003473), cantitate acțiuni 43 689 la preț per acțiune – 2,25 lei, valoarea totală 98,300.25 lei, începutul licitației din 11.11.2019; SA “ASPA” (IDNO-100360006192) cantitate acțiuni 97 498 la preț per acțiune – 12,87 lei, valoarea totală 1,254,799.26 lei, începutul licitației din 11.11.2019 și S.A. Bursa de Valori a Moldovei (IDNO 1003600004978), cantitatea de acțiuni – 1 (una) la preț – 133,468.56 lei per acțiune, valoarea totală 133,468.56 lei, începutul licitației din 25.11.2019.

Bunurile mobile se vând în condiții speciale care sunt prevăzute de actele interne ale emitentilor nominalizați și de legislația RM. Doritorii pot lua cunoștință de bunurile expuse la vânzare și procedura de vânzare a activelor nominalizate, în zilele de lucru orele 10:00–16:00, la sediul Banca de Economii S.A. în proces de lichidare pe adresa: mun. Chișinău, bl. Mircea cel Bătrîn, 23 (tel. 067218127) și la societatea de investiții „VALINVEST” S.A. pe adresa: mun. Chișinău, str. Gh. Iablocikın 5/1 (tel: 22-12-55,079778164).

În 518 localități din țară au fost aleși primarii, a anunțat CEC

În cadrul alegerilor locale generale desfășurate ieri, 20 octombrie, în 518 localități din țară au fost aleși primarii, în celelalte 380 de localități se va desfășura turul doi de scrutin. Informațiile au fost prezentate, luni, într-o conferință de presă de președintele Comisiei Electorale Centrale (CEC), Dorin Cimil, relatează MOLDPRES.

Conform sursei citate, la alegerile pentru funcția de primar, repartizarea pe țară a mandatelor conform criteriului de apartenență politică arată astfel: Partidul Democrat din Moldova – 191 mandate, Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” – 124, Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” – 82, Partidul Liberal Democrat din Moldova – 26, Partidul Politic „Șor” – 13, Partidul politic Partidul Nostru – 10, Partidul Comuniștilor din R. Moldova – 4, Partidul Politic „Partidul Popular Românesc” – 2, Partidul Liberal – 1, Partidul Politic „Partidul Unității Naționale” – 1. Alte 64 de mandate de primar au fost obținute de candidați independenți.

Președintele CEC a adăugat că în celelalte 380 de localități, unde va avea loc turul doi de scrutin, pentru funcția de primar vor concura 175 candidați din partea PSRM, 173 de la PDM, 167 din partea Blocului Electoral „ACUM Platforma DA și PAS”, 20 de la Partidul politic Partidul Nostru, 44 – Partidul Liberal Democrat din Moldova, 16 – Partidul Comuniștilor din R. Moldova, 38 – Partidul Politic „Șor” și 84 candidați independenți.

Referitor la alegerile parlamentare noi, în locul lui Vlad Plahotniuc în legislativ va accede Ghenadie Verdeș, candidatul (PDM), pentru care au votat 13 401 nisporeni. În locul lui Andrei Năstase va veni în parlament candidatul blocului ACUM, Vasile Năstase, care a câștigat majoritatea voturilor în circumscripția nr. 33. În circumscripția nr. 50, unde la alegerile din februarie a câștigat premierul Maia Sandu, majoritatea voturilor au fost obținute de candidatul blocului ACUM, Galina Sajin. În locul lui Viorel Melnic, candidat independent care și-a depus mandatul de deputat, va veni candidatul PSRM, Vitalii Evtodiev, pentru care a votat majoritatea locuitorilor din circumscripția nr. 48.

Potrivit Codului electoral, candidatul pentru funcția de deputat în parlament în circumscripția uninominală se consideră ales dacă a obținut cel mai mare număr de voturi valabil exprimate.

După primirea din toate secțiile de votare a proceselor-verbale, consiliile electorale de circumscripție vor totaliza numărul de voturi valabil exprimate, obținut de fiecare candidat, pentru a stabili cine a fost ales. Comisia Electorală Centrală va atribui mandatele candidaților aleși, ulterior va prezenta Curții Constituționale documentele pentru confirmare sau infirmare a legalității alegerilor și validarea mandatelor de deputat.

Mai multe organizații vor fi finanțate într-un proiect de dezvoltare a societății civile locale

Circa 60 de organizații neguvernamentale din diferite regiuni ale Republicii Moldova vor beneficia de susținere financiară din partea Uniunii Europene și Fundației Konrad Adenauer, în cadrul unui proiect de dezvoltare a societății civile la nivel local. Câștigătorii de granturi au primit certificatele de confirmare, la o ceremonie festivă, desfășurată marți, 22 octombrie, la Chișinău, transmite MOLDPRES.

Beneficiarii primului Apel de propuneri de proiecte al Programului de granturi „Dezvoltarea societății civile la nivel local în Republica Moldova” au fost desemnați de către o comisie, constituită din reprezentanți ai Delegației UE în Republica Moldova, Fundației Soros-Moldova, Fundației

Est-Europene, parteneri de implementare, precum și membri ai echipei de proiect.

„Am încurajat organizațiile care intenționează să aducă schimbarea, să contribuie la soluționarea problemelor în localitățile unde activează. O societate civilă responsabilă și activă este garantul dezvoltării democratice a unei țări”, a declarat la eveniment Peter Michalko, ambasadorul Delegației Uniunii Europene la Chișinău.

Potrivit diplomatului, la selectare au avut prioritate proiectele care s-au referit la problemele persoanelor cu dizabilități, dezvoltării locale, protecției mediului etc. „Aceste sectoare trebuie susținute în primul rând”, a subliniat șeful Misiunii UE în R. Moldova.

Datorită acestui Program de granturi, 59 de organizații ale societății civile din țara noastră, deja în acest an vor avea posibilitatea să se implice activ în procese decizionale și de elaborare a politicilor, de responsabilizare a instituțiilor publice. „Propunerile de proiecte selectate pentru finanțare urmează să contribuie la dezvoltarea principiilor bunei guvernări în Republica Moldova”, a precizat Stephan Malerius, reprezentantul Fundației Konrad Adenauer (Berlin).

Proiectul „Dezvoltarea societății civile la nivel local în Republica Moldova” a fost lansat în luna aprilie curent și va oferi, în perioada 2019–2021, granturi în valoare de circa trei milioane de euro organizațiilor societății civile, care își desfășoară activitatea în afara orașului Chișinău. Proiectul este implementat în parteneriat cu Asociația pentru Politică Externă, în regiunea Centru, Asociația pentru Democrație Participativă, în regiunea Sud, Centrul Analitic Independent Expert-Group, în regiunea Nord, Asociația Obștească Centrul European Pro-Europa din Comrat, pentru UTA Găgăuzia și raionul Taraclia.

Scopul Proiectului este de a contribui la dezvoltarea societății civile de nivel local din Republica Moldova care promovează și monitorizează transparența și responsabilitatea instituțiilor publice, inclusiv în implementarea Acordului de Asociere R. Moldova – UE.

La Chișinău a fost adoptat Raportul privind șomajul în regiunea Mării Negre

Participanții la cea de-a 53-a Reuniune a Comisiei culturale, educație și afaceri sociale a Adunării Parlamentare a Cooperării Economice la Marea Neagră (APCEMN), care se desfășoară la Chișinău, au adoptat luni, 21 octombrie Raportul „Șomajul în statele membre OCEMN. Rolul statului în promovarea creării locurilor de muncă”, precum și proiectul Recomandării pe marginea acestuia, relatează MOLDPRES cu referire la Direcția comunicare și relații publice a legislativului.

În raport este prezentată starea lucrurilor privind șomajul în statele membre și propuneri de îmbunătățire a situației la acest capitol.

Cu referire la Republica Moldova, în raport se menționează că una din prioritățile Acordului de Asociere cu UE este aportul la implementarea măsurilor eficiente în domeniul ocupării forței de muncă din punctul de vedere al creșterii gradului de pregătire a forței de muncă și nivelului de adaptare la necesitățile pieței muncii.

De asemenea, în document se arată că în februarie 2019 a intrat în vigoare Legea cu privire la ocuparea forței de muncă și asigurarea de șomaj, care stabilește măsuri concrete de îmbunătățire a situației cu ocuparea forței de muncă.

Este menționată și Strategia națională pentru ocuparea forței de muncă pe anii 2017–2021. Obiectivul acesteia este creșterea nivelului de ocupare formală bazată pe completivitate economică, competență și calificări adecvate în condițiile de dezvoltare durabilă și incluziune. Măsurile se referă, de asemenea, la motivarea tinerilor specialiști cu studii pedagogice, extinderea rețelei de parcuri industriale, stimularea angajării în sfera agroindustrială și în domeniul turismului rural.

Participanții la ședință au adoptat proiectul Recomandării la raport, care, printre altele, recomandă parlamentelor și guvernelor din statele membre să întreprindă măsuri pentru

a răspunde nevoilor grupurilor vulnerabile ale societății, cum ar fi femeile, tinerii, persoanele cu dizabilități, lucrătorii de vârstă înaintată, și să combată discriminarea bazată pe vârstă.

De asemenea, autoritățile statelor membre trebuie să inițieze reforme pentru îmbunătățirea mediului de afaceri și sprijinirea IMM-urilor pentru a asigura un climat de afaceri sănătos, care, la rândul său, va contribui la crearea de locuri de muncă și la creșterea economică.

În același context se înscriu eforturile de atragere a investițiilor străine prin îmbunătățirea climatului de afaceri și de investiții, eliminarea barierelor pentru crearea de noi întreprinderi și noi locuri de muncă, etc.

În aceeași ordine de idei, se recomandă de a menține o cooperare strânsă între instituțiile de pe piața muncii și mediul de afaceri, sindicatele, instituțiile de învățământ superior pentru a determina prioritățile strategice și pentru a rezolva probleme specifice legate de șomaj.

„Politica în domeniul ocupării forței de muncă trebuie să fie complementată cu reforme din alte sectoare, care să fie legate de consolidarea securității macroeconomice, dezvoltarea sectorului privat, sistemului educațional, protecției sociale, etc. În acest sens, cooperarea la nivel regional capătă o importanță deosebită cu scopul de a asigura schimb de informații și de experiență în vederea reducerii numărului de cetățeni străini care muncesc ilegal și prevenirii tensionării pe piața muncii”, se mai menționează în document.

Proiectul Recomandării urmează a fi înaintat spre aprobare la ședința în plen a Adunării Generale a APCEMN.

Sesiunea de toamnă a celei de-a 54-a Adunări Generale a APCEMN se va desfășura pe 19-21 noiembrie 2019 în Bulgaria. Din Delegația Republicii Moldova la APCEMN fac parte Petru Burduja – președintele Delegației (Fracțiunea PSRM), membrii Delegației Alexandru Slusari (Fracțiunea „Platforma DA, Blocul ACUM”), Sergiu Litvinenco (Fracțiunea „PAS, Blocul ACUM”), Violeta Ivanov (Fracțiunea PDM).

S.A. „VOLAN”

Vă aducem la cunoștință, că la 18.10.2019 a avut loc adunarea generală extraordinară a acționarilor.

LA ADUNAREA AU FOST ADOPTATE URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:

1. A alege organul executiv al societății – director general – pe dna Romanova-Mazina L. A.
2. A înceta procedura de reorganizarea societății cu înregistrarea acestui fapt în Registrul de stat al persoanelor juridice.
3. A adopta posibilitatea încheierii de către societatea tranzacțiilor efectuate în procesul activității economice curente prevăzute în statutul societății cu conflict de interese, și anume: a adopta încheierea contractelor de gaj/ipoteca în scopul asigurării executării obligațiilor conform contractelor de credit încheiate de „Dio-Plus” SRL. A accepta transmiterea în ipoteca întru asigurarea rambursării creditelor, dobânzii și altor datorii a bunurilor imobile nou formate după divizare (terenurile și construcțiile aferente), care aparțin cu drept de proprietate societății. Valorile de gaj urmează a fi stabilite de către banca. A împuternici directorul general cu dreptul de a semna contractele de gaj/ipoteca și oricare alte documente solicitate de către Bancă în legătură cu aceasta. (*persoana interesată Romanova-Mazina L. A.; cota acțiunilor cu drept de vot deținută de persoana interesată 96,56%). Adoptarea încheierii contractului privind înstrăinarea integrală sau parțială activilor (bunurilor mobile și imobile, inclusiv teren aferent) ale societății, la un preț, determinat în raport de evaluare, care aparțin cu drept de proprietate societății.
4. A împuternici directorului general al societății cu dreptul de a semna tranzacțiile aprobate mai sus și orice alte documente necesare referitoare la tranzacțiile aprobate la prezenta adunare.
5. A autentifica semnăturile președintelui și al secretarului pe procesul-verbal de către cenzorul societății.

Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo” S.A.

Anunț cu privire la desfășurarea concursului de selectare a companiei-prestatoare de servicii de asistență și reprezentare juridică: **servicii juridice, consultații, concluzii și opinii legale**

Centrul Internațional de Expoziții Moldexpo S.A. anunță despre desfășurarea concursului de selectare a companiei-prestatoare de servicii de asistență și reprezentare juridică: servicii juridice, consultații, concluzii și opinii legale.

Invităm să participe la concurs Birouri Asociate de Avocați.

Ofertele vor fi prezentate până pe data de 31.10.2019, ora 10.00, pe adresa: mun. Chișinău, str. Ghiocilor 1, CIE Moldexpo SA, Pavilionul Central, Oficiul servicii protocol, et. 2.

Deschiderea ofertelor va avea loc în prezența ofertanților, pe 31.10.2019, ora 10.30, la sediul CIE „Moldexpo” SA, pavilionul central, etajul 2, sala de conferințe.

Pentru informații: +373 22 810-414

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

„Niuatams Ceramica” S.A.

Aviz privind convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor
Societatea pe acțiuni „Niuatams Ceramica” aduce la cunoștință, că prin ordinul directorului societății, emis din inițiativa acționarului care deține cel puțin 25% din acțiunile cu drept de vot ale societății, în baza art. 50 alin. (1), art. 51, 52, 53 alin. (3) lit. c) și art. 69 alin. (3) ale „Legii privind societățile pe acțiuni”, precum și în legătură cu expirarea împuternicirilor membrilor consiliului societății, se convoacă adunarea generală extraordinară a acționarilor „Niuatams Ceramica” S.A., care va fi petrecută la data 22.11.2019 cu prezența acționarilor, cu începere de la ora 15.00, pe adresa or. Rîșcani, str. Independenței, 189. Înregistrarea participanților de la ora 14.00 pînă la ora 14 și 45 min.

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII:

- 1). Încetarea înainte de termen a împuternicirilor cenzorului societății.
- 2). Încetarea înainte de termen a împuternicirilor directorului societății.
- 3). Aprobarea cuantumului retribuției muncii membrilor comisiei de cenzori și a directorului.
- 4). Alegerea comisiei de cenzori a societății.
- 5). Alegerea directorului nou al societății.
- 6). Aprobarea modificărilor și completărilor la statutul societății.
- 7). Acordarea împuternicirilor.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost întocmită conform situației la 22.10.2019.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele adunării începînd cu data de 01.11.2019, de la orele 9.00 pînă la 15.00 pe adresa or. Rîșcani, str. Independenței, 189, în contabilitatea societății. Pentru participare la adunare acționarii urmează să prezinte buletinul de identitate, iar reprezentanții vor mai prezenta și procura.

Решения Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку

2

Всемирный банк развеял миф, что молдавские гастарбайтеры работают на стройке

2

Интервью с национальным координатором проекта EU4Climate Мариусом Цэрану

4

Внешняя торговля сильно сбавила обороты

Замедляется динамика внешней торговли. После роста, зарегистрированного в начале года, за последние месяцы поставки товаров на внешние рынки достигли отрицательного значения. Национальное бюро статистики сообщило, что в августе Республика Молдова экспортировала на 6,4% меньше товаров, чем в июле, и на 5,8% меньше, чем в августе 2018 года.

Три года подряд экспорт рос после резкого спада 2015 года, когда экспортные поставки на внешние рынки сократились на 15,9%. Но в начале 2019 года все изменилось.

Наверное, последние 10 лет были самыми неровными для внешней торговли, начиная с 2000 года – после резкого спада следовал рост, затем опять спад. Восстановление состоялось в 2016 – 2018 гг.

Министерство экономики и инфраструктуры ожидает увеличения экспорта на 8,1% в этом году, импорта на 6,2%, отмечая в своем последнем прогнозе, что динамика внешней торговли замедляется.

В минус вошел и импорт, который в августе сократился на 6,9% по сравнению с предыдущим месяцем и на 3,4% – по сравнению с августом 2018 года.

Последние изменения «потянули назад» и показатели за восемь месяцев. В январе – августе 2019

года экспорт товаров составил 1787,6 млн долларов США. Импорт товаров за этот же период составил 3770,7 млн долларов США.

НА ЧТО РАССЧИТЫВАЕТ МИНЭКОНОМИКИ В СФЕРЕ ЭКСПОРТА?

Охлаждение темпов роста мировой экономики и объемов международной торговли приведет к замедлению динамики роста объемов экспорта и импорта. К тому же снижение цен на нефтепро-

дукты и сырье, согласно оценкам Международного валютного фонда (МВФ) на 2019 – 2020 гг., снизят показатели внешней торговли.

Однако «сохранится интенсивное продвижение экспорта на традиционные рынки, а также проникновение на новые рынки сбыта. Инвестиции послужат росту уровня технологического оснащения предприятий, что положительно отразится на конкурентоспособности производимых товаров и их поставках на внешние рынки».

При оценке динамики экспорта учитывалась возможность благоприятного аграрного года, поставок за рубеж аграрной продукции из запасов 2018 года. Другим фактором является развитие свободных экономических зон и увеличение количества новых резидентов, что означает стимулирование дальнейшего расширения автомобильно-строительной отрасли, ориентированной на внешний рынок.

Продолжение на стр.2

Курс валют на 23.10.2019 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	17.3815
EUR	1	19.3655
UAH	1	0.6992
RON	1	4.0681
RUB	1	0.2729

CAPITAL Market

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

Внимание читателей!

Газеты Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:

Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу: Кишинев, ул. В. Александри, 115.

ВНИМАНИЮ КОМПАНИЙ – СУБЪЕКТОВ ПУБЛИЧНОГО ИНТЕРЕСА!

Оператор Официального механизма накопления информации IP Capital Market сообщает, что механизм накопления информации функционирует по электронному адресу: <http://emitent-msi.market.md>.

Телефоны для справок:
022 221287, 022 229445

Подпишись!

Подпишись на газету Capital Market в любом отделении «Poșta Moldovei» страны или у наших распространителей:

Moldpresa (022) 222221
Press Inform-Curier (022) 237187
“Ediții Periodice” (022) 233740

ПРИГЛАШАЕМ К СОТРУДНИЧЕСТВУ!

Периодическое издание «Capital Market» приглашает к сотрудничеству рекламодателей, рекламные агентства и агентов.

Контактный телефон – 022 22 9445,
email – gt@capital.market.md

Moldpresa
Tu alegi, noi difuzăm!

Всемирный банк развеял миф, что молдавские гастарбайтеры работают на стройке

Официальная статистика сообщает о миллионе молдаван, уехавших за границу на заработки. Миграция усилилась после кризиса 1998 года, когда население обеднело. Большинство наших соотечественников уехало работать на стройке и сиделками. Но ВБ в своем исследовании сообщил, что сейчас почти половина молдаван, уехавших за рубеж, – это люди с высшим образованием.

«Высокообразованные и квалифицированные мигранты способны внести значительный вклад в жизнь общества, помогая повысить производительность труда и способствуя росту местной экономики», – сказала Асли Демиргюч-Кунт, главный экономист Всемирного банка по Европе и Центральной Азии. «Повышение производительности труда в профессиях, требующих высокой квалификации, многие из которых относятся к государственному сектору, а также увеличение заработной платы до более конкурентоспособного уровня способствуют тому, что специалисты будут оставаться дома. В то же время развитие частного сектора и создание новых рабочих мест должно дополняться реформами в государственном секторе, без которых высококвалифицированные специалисты будут продолжать эмигрировать».

Банк отмечает, что за последние 40 лет доля иммигрантов в Европе стремительно возросла. Сегодня каждый третий мигрант в мире направляется в Европу. Уровень межрегиональной миграции в Европе и Центральной Азии также высок, при этом 80% эмигрантов переезжают в другие страны региона. «Вместе с тем нередко отмечается серьезная оппозиция по отношению к миграции. Это связано с тем, что преимущества миграции проявляются в долгосрочной перспективе, тогда как издержки, такие как вынужденное перемещение и безработица, возникают сразу и сосредоточены в определенных группах».

В докладе также говорится, что разработчикам экономической политики необходимо оказывать поддержку таким группам с помощью программ переобучения, а также изменения системы обучения молодежи таким образом, чтобы молодые специалисты не конкурировали с менее квалифицированными мигрантами.

ЧАЩЕ УЕЗЖАЮТ ЛЮДИ С ВЫСШИМ ОБРАЗОВАНИЕМ

С миграцией связаны опасения по поводу «утечки мозгов» из стран – доноров в лице квалифицированных работников, поскольку в регионе процент эмигрантов с более высоким уровнем образования, как правило, выше.

Люди с высшим образованием составляют 55% от общей численности эмигрантов из Боснии и Герцеговины, более 40% эмигрантов из Армении и Латвии и около 40% эмигрантов из Албании, Молдовы, Северной Македонии, Киргизии, Казахстана, Румынии и Таджикистана.

По данным доклада Migration and Brain Drain («Миграция и утечка мозгов»), это явление скорее «симптом, а не главная причина проблемы».

Улучшение управления и укрепление институтов в странах происхождения – предмет долгосрочной политики, которая может решить основные проблемы, ставшие причиной эмиграции. Политика, направленная на сохранение квалифицированной рабочей силы, продвижение частного сектора, поощрение создания рабочих мест, инвестиции в высшее образование и увеличение возможностей для женщин в экономике могут приостановить отток населения.

ПОЛОВИНА ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ ПОСТУПАЕТ ИЗ ЕС

В августе через лицензированные банки из-за рубежа были переведены в пользу физических лиц денежные средства на сумму 99,38 млн долларов. Этот показатель снизился на 2,6% по сравнению с августом 2018 года. Большинство переводов поступает из Европейского союза – 46,3%. Из СНГ поступает 22,5% переводов, из других стран мира – 31,2%, как сообщили в Национальном банке Молдовы.

В распределении по государствам происхождения переводов в пользу физических лиц отмечены переводы из России, доля которых составляет 21,4%, что равно 21,25 млн долларов. Переводы из Израиля составили 18,4% (18,26 млн долларов), а из Италии – 12,1% (12,03 млн долларов). Переводы из других государств составляют менее 10%.

Из Германии в Молдову поступило чуть больше восьми миллионов долларов. В первую пятерку попали также США, откуда перевели около восьми миллионов долларов.

В структуре по валютам переводы в евро составили 54,5%, увеличившись на 8,3 процентного пункта в августе 2018 года. За ними следуют переводы в долларах США – 40,4%, снизившись на 5,8 процентного пункта, а в российских рублях – 5,1%, снизившись на 2,5 процентного пункта.

В период с января по август 2019 года общий объем банковских переводов денежных средств из-за рубежа в пользу физических лиц из Республики Молдова составил 802,88 млн долларов, что на 6,5% меньше, чем за аналогичный период предыдущего года.

Экономисты считают, что Республика Молдова может справиться с этой угрозой, повысив уровень жизни. Опыт стран региона и мира говорит о том, что страны добиваются успеха, инвестируя в здравоохранение, образование, расширение возможностей трудоустройства для молодежи. Уровень рождаемости может увеличиться, при этом нужны законы и программы, направленные на поддержку семьи.

В 2030 ГОДУ ОКОЛО ТРЕТИ НАСЕЛЕНИЯ СТРАНЫ БУДЕТ ПОЖИЛЫМ

Статистика утверждает, что в 2030 году возраст около 29% населения страны превысит 60 лет и их доля возрастет до 33,6% в 2050 г. Уязвимость пожилых людей возрастет в результате низкой продолжительности жизни, отсутствия услуг в сфере медицины. Это ударит по государственной системе социального обеспечения и системе социальной поддержки. Старение населения в Молдове больше всего выражено в сельской местности. Доля женщин в возрасте 50 лет и выше превышает долю мужчин такого возраста. В целом среди женского населения женщины в таком возрасте составляют 30,8%, в то время как среди мужчин такой показатель составляет 24,8%.

Из общего количества населения в возрасте 50 лет и выше больше всего жителей Севера (32,1%) и Центра (28,3%). В августе НБМ сообщило, что поколение молодежи в Молдове неуклонно уменьшается. За последние годы численность населения в возрасте от 14 до 19 лет сократилась на 58,2 тыс. человек: доля этой категории в общем числе молодых людей снизилась с 24,6% на 1 января 2014 года до 22,8% на 1 января 2019 года.

Виктор УРСУ

Решения Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания от 21 октября, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР), наделенный компетенцией согласно рамочному закону, принял решения в сфере небанковского финансового рынка, в частности:

АВТОРИЗАЦИЯ

- Проспект добровольного предложения на получение контроля, объявленного оферентом Григоре Браилица, предметом которого является приобретение 4325 простых именных акций, выпущенных акционерным обществом SUCCES-COM, по цене 39,73 лея/акция, сроком действия 15 дней с момента объявления.
- Регистрация в Реестре страховых агентов и агентов банкашуранс Страхового агента ACTIV BROKER SRL.
- Одобрение исключения из Государственного реестра юридических лиц AEI PUNĂCENI (район Новые Анены, с. Пухачень) в результате ликвидации.
- Регистрация в Реестре авторизованных организаций небанковского кредитования OCN FINPERFECT SRL.
- Утверждение цены продажи согласно акту переоценки долей, принадлежащих доверительному управляющему BV FIDUCIAR INVEST SA, которые выставляются на продажу в порядке, установленном ст. 1461 ч. (2) Закона №171/2012.
- Выдача трастовой компании BV FIDUCIAR INVEST SA предварительного согласия на приобретение государственных ценных бумаг.

Пресс-служба НКФР

Внешняя торговля сильно сбавила обороты

Продолжение.
Начало на стр.1

Как и ранее, промышленное производство, подпитываемое этой отраслью, повлияет на рост экспорта машин и электроприборов.

Доля агропищевой продукции в общем объеме экспорта остается довольно значительной. Соответственно, динамика в сельскохозяйственном секторе и пищевой промышленности серьезно отражается на экспорте. В 2010 – 2018 гг. наблюдалась тесная связь между динамикой экспорта и аграрным производством. Такое положение сохранится и в 2019 – 2022 гг.

ЧТО ЭКСПОРТИРУЕМ?

Наибольшее влияние на рост экспорта за девять месяцев года оказал экспорт машин и транспортного оборудования, на долю которого пришлось 24,8% от общего объема экспорта. Помимо того, немалое значение имеет экспорт продуктов питания и живых животных, которые составляют 22,3% в общем объеме экспорта, и различной продукции – 21,6%.

Структура экспорта изменилась, хотя все эти три компонента доминировали и в 2019 году, просто их доли распределились иначе – на первой позиции различные изделия (23,6%), затем продукты питания и живые животные (22%) и экспорт машин и транспортного оборудования (21%).

ФАКТОРЫ, ВЛИЯЮЩИЕ НА ИМПОРТ

Как сообщают в Минэкономике, на рост импорта влияет импорт сырья для производства товаров для внешних рынков, увеличение частного потребления за счет снижения налогов и увеличения зарплат, рост инвестиций, предполагающих импорт машин и оборудования в больших объемах.

Отрицательно на импорт влияет обесценивание национальной валюты, что благоприятствует росту экспорта, снижение денежных переводов из-за рубежа (НБМ прогнозирует рост всего на 3-4% в этом году), исходя из предположения, что экономическое поло-

жение в Российской Федерации и некоторых странах Европы, где работает большинство наших соотечественников, не улучшится в обозримом будущем.

ЧТО ИМПОРТИРУЕМ?

Структура импорта за восемь месяцев 2019 г. осталась такой же, как и в январе – августе прошлого года. Наибольшую долю здесь занимает импорт машин и транспортного оборудования – 24,3% (примерно как и в прошлом году). Также в I полугодии 2019 года, в сравнении с тем же периодом 2018 года, увеличился импорт энергоресурсов и электроэнергии в стоимостном выражении на 4% – до \$444,61 млн.

РУМУНИЯ УКРЕПЛЯЕТ СВОИ ПОЗИЦИИ В КАЧЕСТВЕ ОСНОВНОГО РЫНКА СБЫТА ДЛЯ ТОВАРОВ ИЗ МОЛДОВЫ

Румыния укрепила свои позиции в качестве основного рынка сбыта для товаров из Республики Молдова, после роста на 4,0% за девять месяцев 2019 года. Более 43% молдавских товаров, экспортируемых в страны Европейского союза, поступают на румынский рынок. Такие данные обнародовало Национальное бюро статистики (НБС).

В январе – августе 2019 года Республика Молдова экспортировала в Румынию товары на сумму 507,9 млн долларов, поставки молдавских товаров на рынок ЕС составили 1 млрд 173,9 млн долларов.

Данные НБС показывают, что три страны, входящие в ЕС, – Румыния, Италия и Германия – занимают первые позиции в пятерке рынков назначения товаров из Республики Молдова. Доля трех стран в общем объеме молдавского экспорта составляет 47,7%.

По данным Национального бюро статистики, в январе – августе 2019 года экспорт товаров составил 1787,6 млн долларов, что на 2,0% превышает объем, достигнутый в соответствующий период предыдущего года. Однако в последние четыре месяца наблюдалась тенденция снижения экспорта по сравнению с аналогичным периодом 2018 года.

Влад БЕРКУ

Все же, жизнь сахаропроизводителей не такая уж и сладкая. Спустя много лет после приватизации, отказа от социалистического подхода, производители сахара и производители свеклы испытывают все те же проблемы.

Появление на молдавском рынке сахара немецкой компании имеет важное значение не только для этой отрасли. Европейский инвестор привнес в страну новую модель управления, прививая производителям свеклы новое мышление.

С момента появления на севере страны компания Sudzucker занималась не только переоборудованием предприятия, но даже в большей степени налаживанием эффективных отношений с производителями свеклы. Рост производства сахара прямо зависел от объемов закупки сахарной свеклы. Другие производители сахара имели дело практически с теми же полями, что вынудило разработать и внедрить иные механизмы. К тому же плохое техническое оснащение сельхозпроизводителей, игнорирование технологий (из-за бедности), отсутствие инструментов стимулирования удерживали урожай на низком уровне. Решение кредитовать производителей свеклы за счет осеннего урожая было абсолютно верным. Более того, введение новых технологических норм привело к тому, что урожай стал предсказуемым. Предсказуемыми стали и доходы сельхозпроизводителей, что позволило им приобретать современную технику, а это сократило стоимость работ.

Правда и то, что отношения между сахаропроизводителем и государством не всегда были безоблачными. Хотя местный сахар несколько лет пользовался поддержкой государства, были и такие правительства, которые уделяли внимание проблемам отрасли только после давления со стороны производителей. К тому же над стратегической отраслью севера страны постоянно висела угроза ликвидации перерабатывающих предприятий, тысяч гектаров свеклы, тысяч рабочих мест, лишив множество семей возможности одевать, кормить и обучать детей за счет денег, полученных осенью.

Многие проблемы отрасли уже давно решены, но в то же время появились и новые. Сейчас отмечается, что рынок

сахара Молдовы страдает от высоких производственных затрат, контрабанды через приднестровский регион и торговли на основе патентов. Об этом говорит Союз сахаропроизводителей Молдовы. В то же время производители утверждают, что требуется субсидирование со стороны государства, в том числе для приобретения органических удобрений, что приведет к увеличению объемов урожая с гектара. Между тем, в Министерстве сельского хозяйства, регионального развития и окружающей среды заявляют, что будут приняты все меры для поддержки местных производителей.

Минсельхоз прогнозирует в этом году урожай в размере 650 тысяч тонн сахарной свеклы и производство 84 тысяч тонн сахара. Производители сахара отмечают, что по сравнению с прошлым годом, площади, на которых возделывается сахарная свекла, сократились на 27%, а производство сахара – на 8%.

Союз сахаропроизводителей подтвердил, что в 2018 году были отмечены убытки – сахарную свеклу убрали только на 19 тыс. гектаров из 22 тыс. Потери были настолько велики, что многие фермеры отказались от выращивания свеклы в этом году. Также отметились падение спроса на сахар со стороны европейских государств и СНГ, так как рынок перенасыщен зарубежной продукцией этого типа. Повсеместно встречаются трудности со сбытом сахарной продукции.

Вот как описывает ситуацию на полях и среди переработчиков специалист отрасли Анатолие Городенко: «После проливных дождей в июне-июле, мы ожидали рекордного урожая в 55-60 тонн с гектара, а общий урожай 550-560 тысяч тонн прогнозируется только у компании Sudzucker Moldova. Но если учитывать и другие компании, Moldova-Zahăr, то оценки достигали 800-900 тысяч тонн. К сожалению, засуха в августе и сентябре и практически полное отсутствие продуктивных осадков (уже 70 дней не было осадков, за исключением некоторых микрорайонов на севере страны) негативно отразились на качестве и количестве свеклы. На многих полях в Фалештах и северных районах отмечается высокая засоренность и большое количество подгнивших корнеплодов. Поврежденная засухой свекла стремительно портится, и мы стараемся предупредить фермеров, так как это не их вина. Но и мы, переработчики, не можем принять некондиционную све-

клу. Мы стараемся приобретать продукцию даже при наличии высокого процента гнилых корнеплодов, хотя они не дают возможности производить сахар. Отсюда высокие затраты. По сравнению с нормальной ситуацией, затраты возросли примерно в 1,5-1,8 раза. Ситуация сложилась сложная. Мы все вместе предпринимаем усилия для решения проблем. Обсуждаем положение с каждым производителем отдельно, объясняем, почему предлагаем изменить начальную цену. Причина в том, что резко упала цена на сахар как на европейском, так и на внутреннем рынках. Если ранее мы экспортировали сахар по цене 400-500 евро/тонна, то сейчас цена упала до 320-310 евро/тонна. То есть не получается вернуть затраты на сырье, не говоря уже о переработке, перевозке и прочем. Убытки компании составляют около 3 тысяч евро с тонны сахара. Более того, в Европе стоимость сахарной свеклы составляет 23 евро, а мы предлагаем 40 евро за тонну. Поэтому мы предложили снизить цену, чтобы вместе выйти из создавшейся ситуации».

По словам представителей сахарных заводов, из-за отмены квот на сахарную продукцию в ЕС в последние годы наблюдается избыточное предложение этого продукта на европейском рынке и значительное снижение цен. Это привело к сокращению поставок сахара из Молдовы в рамках льготных квот. Более того, ввиду отсутствия целевых субсидий и высокой цены на сахарную свеклу в Республике Молдова, по сравнению с другими странами региона, конкурентоспособность отечественного сахара на европейском рынке очень проблематична.

С другой стороны, как отметили представители компаний – производителей сахара на недавней встрече в Минсельхозе, отечественные компании также сталкиваются с большими трудностями при продаже сахарной свеклы на внутреннем рынке, где они вынуждены «конкурировать с контрабандистами и торговцами сахаром, которые работают на патентной основе».

По оценкам экспертов, в прошлом году на рынок Республики Молдова поступило десять тысяч тонн контрабандного сахара, которые были проданы в основном оптом и в розницу владельцами торговых патентов. Продажа продуктов питания на основе патента допускается только в том случае, если продавец является их производителем.

Константин ОЛТЯНУ

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnprf.md

Начался прием документов для получения грантов в рамках проекта «Конкурентное сельское хозяйство в Молдове»

Проект Всемирного банка «Конкурентное сельское хозяйство в Молдове» (МАС-Р) объявил о принятии документов для участия в Программе инвестиционных грантов, призванной упростить доступ к рынкам сбыта для групп производителей. Документы можно подавать в территориальные управления Агентства по интервенции и платежам в сельском хозяйстве (АИРА) с 16 октября 2019 года по 28 февраля 2020 года, передает МОЛДПРЕС.

Гранты будут предлагаться группам производителей, состоящим как минимум из пяти участников, которые работают в садоводческом секторе. Финансирование должно быть направлено на закупку технологического и послеуборочного оборудования (линии сортировки, мойки, калибровки, упаковки, сушилки, холодильное оборудование и т. д.).

В то же время грантом могут воспользоваться и группы производителей в животноводческом секторе, особенно специализирующиеся на производстве меда или молока. Максимальная сумма гранта – 350 тысяч долларов.

Проект МАС-Р начался в 2012 году для предоставления фермерам материально-технической и финансовой поддержки с целью укрепления потенциала устойчивого управления сельскохозяйственными землями, обработки и упаковки сельхозпродукции и упрощения доступа на рынки. Проект предусматривает модернизацию системы менеджмента безопасности продуктов. В этом году проект «Конкурентное сельское хозяйство в Молдове» (МАС-Р) был продлен до 30 июня 2021 года.

С начала проекта при финансовой поддержке Всемирного банка, правительства Швеции и Глобального экологического фонда в нашей стране было зарегистрировано 56 групп производителей. В рамках программы инвестиционных грантов 34 группам производителей было выделено грантовых ресурсов на сумму около 9,2 млн долларов. По меньшей мере еще пять групп производителей должны получить финансирование в течение 2019 года. Максимальная сумма гранта составляет 350 тысяч долларов США. Большинство групп производителей объединились для производства фруктов, две группы – для выращивания овощей, а одна занимается производством арахиса и миндаля.

ЕИБ предоставит РМ 25 млн евро на улучшение системы управления твердыми отходами

Европейский инвестиционный банк (ЕИБ) предоставит Молдове 25 млн евро на реализацию проекта «Твердые отходы в РМ».

Переговоры и подписание финансового соглашения одобрены на прошлой неделе на заседании Кабинета министров.

Как передает «ИНФОТАГ», в Правительстве отметили, что это соглашение является первым важным шагом в финансировании стратегии управления отходами. Проект призван сократить влияние окружающей среды на общественное здоровье. Планируется модернизировать существующие мусорные свалки в соответствии с европейскими нормами, а также закрыть временные или незаконные. Другая часть проекта направлена на восстановление системы сбора и транспортировки отходов, а также создание линии по сортировке мусора.

Кроме того, подписание соглашения открывает для Молдовы возможность по началу переговоров и привлечению средств из других источников в виде гранта для совместного финансирования проекта.

Финансирование в размере 25 млн евро является частью суммы в 100 млн, одобренной ЕИБ еще в 2015 г., однако за четыре года для их получения ничего не было предпринято.

Премьер-министр Майя Санду посетовала, что Молдова давно уже должна была получить эти деньги, чтобы граждане могли почувствовать пользу от улучшения управления отходами, однако на протяжении последних лет у центральной администрации и примаров не было желания заниматься этим.

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:

Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700

Издатель:

Instituția Publică Ediția Periodică CAPITAL MARKET

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель:

Национальная Комиссия по финансовому рынку

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:

Лилия АЛКАЗЭ

Прием объявлений и отчетов:

ziarulcm@gmail.com

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115.

(угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI0002224911050MDL BC "Victoriabank", SA., fil.11, Chișinău, BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket". Статьи, помеченные знаком ■, публикуются на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перечетчатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "Edit Tipar Grup" SRL

EU4Climate поддерживает внедрение Парижского соглашения странами Восточного партнерства путем разработки стратегий развития и их внедрения в отраслевые документы

В Кишиневе прошел региональный семинар для стран Восточного партнерства, в ходе которого обсуждались вопросы разработки стратегий развития, направленные на снижение выбросов парниковых газов до 2050 года. Об основных аспектах дискуссий семинара рассказал в интервью газете Capital Market Мариус Цэрану, национальный координатор проекта EU4Climate, финансируемого Европейским союзом и внедряемого ПРООН.

– Расскажите, пожалуйста, для чего проводится этот семинар?

– Семинар организован для шести стран Восточного партнерства – Армении, Азербайджана, Беларуси, Грузии, Молдовы и Украины. Как вы знаете, в этом году исполняется 10 лет с момента создания Восточного партнерства. Европейский союз, являющийся мировым лидером по сокращению выбросов парникового газа, предложил этим странам поддержать разработку и реализацию климатической политики, учитывая, что три страны этого региона заключили соглашения об ассоциации с ЕС, то есть в их задачу входит адаптировать европейское законодательство в сфере климатических изменений к национальному законодательству. В мае 2017 года Республика Молдова ратифицировала Парижское соглашение. Одна из статей призывает страны, участвующие в конвенции, разработать долгосрочные стратегии по устойчивому экономическому развитию для нейтрализации выбросов углекислого газа до 2050 года. То есть речь идет о том, как развивать экономику без ущерба для окружающей среды, как сокращать вредные выбросы без ущерба для экономического роста. Если, например, на сегодняшний день Республика Молдова ежегодно выбрасывает около 14,5 млн тонн парникового газа, то к 2030 году необходимо сократить выбросы примерно на 64-78%. Сокращая выбросы, мы внедряем оптимистичный сценарий сокращения выбросов к 2050 году.

Страны Восточного партнерства достигли различных успехов в этой сфере. С этой точки зрения, на семинаре произошел эффективный обмен информацией и опытом в сфере внедрения политики по климатическим изменениям. Особое внимание в ходе дискуссий уделялось разработке долгосрочных стратегий по сокращению выбросов.

– Как я понимаю, даже прежняя стратегия сокращения выбросов была реализована не полностью. Не получится ли так, что мы будем выполнять взятые обязательства не потому, что эти проблемы актуальны для нас, а, скорее, из солидарности с другими странами?

– Откровенно говоря, сейчас мы не можем утверждать, что стратегия не достигла целей. Как Вам известно, в конце 2016 года Постановлением Правительства №1470 была утверждена Стратегия развития с низким уровнем выбросов до 2030 года. Есть два сценария. Первый предполагает, что Республика Молдова собственными силами, с учетом возможностей национального бюджета, сможет реализовать меры по сокращению выбросов на 64-67% в сравнении с 1990 годом. Меры, обозначенные в этой стратегии, находятся в процессе внедрения. Например, меры по энергетической эффективности и продвижение использования возобновляемых источников энергии позволят Молдове достичь этой цели к 2030 году. Напомним, что в 2016 году мы уже сократили уровень выбросов на 67,5% по сравнению с 1990 годом, то есть это реальная цель, несмотря на то, что с ростом экономики с 2000 года выбросы начали опять расти (к 2016 году они увеличились на 25% по сравнению с 2000 г.).

Говоря о благоприятном сценарии, в стратегии мы указали, что если мы получим средства от развитых стран, то мы сможем сократить выбросы на 78%. В этом случае нам нужна финансовая поддержка, в частности в тех секторах, где уровень выбро-

сов особенно высокий. Речь идет в первую очередь об энергетике, где сейчас выбросы составляют около 68% от совокупных выбросов по стране.

Транспортная отрасль дает около 16% от совокупных выбросов. Здесь тоже определены необходимые меры по их снижению, но эти меры очень затратны. В семинаре приняли участие доноры, представившие уже внедренные проекты. Они высказали заинтересованность в дальнейшей поддержке. Это в том числе Европейский банк по реконструкции и развитию, Европейский инвестиционный банк, Фонд Е5Р. Основное их условие – страны должны определить среднесрочные приоритеты и включить их в национальные стратегии. Они хотят, чтобы страны, желающие получить финансовую поддержку, обладали четким видением, чего они достигнут к 2050 году и какие инструменты наиболее эффективны, а также чтобы эти инструменты обсуждались с гражданским обществом, местными партнерами, в том числе с органами местной публичной власти и частным сектором.

– В этом случае встает проблема выбора стратегии: мы говорим, что нуждаемся в помощи, а Termosom или Ară-Canal или другие поставщики скажут, что все эти меры по сокращению выбросов требуют увеличения тарифов для населения. Во-вторых, не все экономические агенты находятся в равном положении. Например, такие компании, как Glass Container Company, внедряют новые технологии за счет кредитов, а другие требуют повышения тарифов или вообще уделяют мало внимания этой проблеме.

– Интересный вопрос. Я приведу пример. Много лет я занимался мониторингом выбросов по стране, и хорошо знаю ситуацию в промышленном и энергетическом секторах. За последние 10 лет все компании тяжелой промышленности вкладывают средства в эту сферу, понимая, что советский способ управления уже не работает. Компании терпят крупные убытки, если сохраняют неэффективный менеджмент прошлых времен.

Та же Termoelectrica много лет вкладывала средства в энергетическую эффективность. Более того, компания получила финансовую поддержку от партнеров по развитию, и в последнее время эффективность предприятия значительно возросла. Если раньше оно было убыточным, особенно во время отопительного сезона, то сейчас убытки сведены к минимуму.

Другие компании из отрасли неметаллических ископаемых, например цементные заводы или по производству стекла и керамики, тоже серьезно вложились в энергоэффективность. Да, некоторым это далось легче, так как с момента создания они использовали более современные производственные технологии. Например, Glass Container с самого начала работала эффективно и безопасно для окружающей среды (выбросы на единицу продукции варьировались в 2002 – 2017 гг. от 300 до 350 кг углекислого газа на тонну произведенного

стекла). Другим, таким как Стекольная фабрика №1, основанная в 1970 году, с государственным капиталом, из-за устаревших технологий, унаследованных с советских времен, это дается с трудом (выбросы сократились с примерно 1000 кг углекислого газа на тонну произведенного в 1990 году стекла до примерно 330 кг CO₂ на тонну произведенного в 2017 году) и при более высокой финансовой поддержке (компания недавно воспользовалась инвестиционной программой для обеспечения дальнейшего развития и повышения эффективности на сумму 5,5 млн евро и намерена к 2020 году достичь более высокого стандарта энергоэффективности). Нас этот факт радует, так как в рамках таких инициатив мы обсуждаем и добровольные обязательства. К примеру, Группа компаний LafargeHolcim (куда входит Цементный завод в Резине) стала первой компанией, производящей стройматериалы, которая в 2000 году обязалась сократить выбросы CO₂ в партнерстве с World Wildlife Fund (WWF), главной неправительственной организацией в сфере защиты окружающей среды. Компания LafargeHolcim предложила до 2030 года сократить выбросы CO₂ на тонну цемента на 40%, в сравнении с показателем 1990 года. В рамках мер по борьбе с климатическими изменениями и сокращению вредных выбросов LafargeHolcim уделяет внимание стоимости производства цемента с использованием альтернативного топлива, установив на уровне компании следующие приоритеты: менеджмент альтернативных источников энергии, рост промышленных и операционных возможностей. То есть можно сказать, что частный сектор уже понял необходимость таких мер и многое сделал для их реализации.

– Мы говорим о крупных компаниях с иностранным капиталом, таких как Lafarge, где есть корпоративная культура и ценности, в том числе в отношении экологии и снижения вредных выбросов. А как быть с местными компаниями, не имеющими доступ к иностранному капиталу, с птицеводческими или свиноводческими фермами, винозаводами, которые и хотели бы разделить эти ценности, но не имеют финансовой возможности?

– В рамках проекта мы предлагаем разработать отраслевые руководства по эффективному внедрению Парижского соглашения. Мы предоставим руководства всем нашим партнерам, органам местной публичной власти, частному сектору, проведем обучение, чтобы население, экономические агенты, гражданское общество осознали важность таких мер в сфере изменения климата, являющегося одной из самых острых проблем для человечества. И уже каждый человек сам решает, в каких условиях он хочет, чтобы жили его потомки. Мы хотим, чтобы к 2030 – 2050 годам наши дети жили в чистой среде, как можно более нейтральной с точки зрения вредных выбросов.

– Иначе говоря, пока Вы идете по пути убеждения, и только потом будут использованы такие меры, как повышение налогов, административные штрафы?

– Если говорить о пошлинах на выброс углерода, то они считаются инструментом регулирования, уже зарекомендовавшим себя как эффективное средство во многих странах. У нас пока преждевременно говорить об этом. Мы предлагаем проанализировать все возможные инструменты, используемые в мире, учитывая поставленные долгосрочные задачи. Будем обсуждать их с министерствами, особенно с Министерством экономики и инфраструктуры, Министерством финансов, Министерством сельского хозяйства, регионального развития и окружающей среды, чтобы решить, какие из них являются наиболее эффективными в специфических условиях Республики Молдова.

Беседовал
Геннадий ТУДОРЯНУ

Минэкономики намерено продвигать представителей гражданского общества в энергетические компании

Министерство экономики и инфраструктуры выдвинуло ряд представителей гражданского общества, которые войдут в руководящие органы энергетических компаний национального стратегического значения.

Как сообщили «ИНФОТАГ» в Минэкономики, речь идет об электрораспределительном предприятии RED-Nord, Бельцкой теплоэнергоцентрали CET NORD, теплоснабжающем предприятии Termoelectrica и госпредприятии Energocom.

В команду предложенных экспертов вошли Корина Гайбу, Константин Боросан, Марин Генчиу, Серджиу Тофилат, Виктор Парликов из таких неправительственных организаций, как Expert-Group, IDIS Viitorul, GFA Consulting Group GmbH, Watchdog. Они призваны способствовать улучшению менеджмента, повышению эффективности управления государственным имуществом и максимизации прибыли в энергетическом секторе. «Мы рассчитываем на повышение прозрачности энергетических компаний, которые ранее были постоянным источником прибыли для карманов некоторых партийных чиновников, оказывая негативное влияние на тарифы на электроэнергию, обязывая граждан платить за услуги, порой в объемах, превышающих их зарплаты», – заявил министр экономики и инфраструктуры Вадим Брынзан.

По его словам, выдвинутые представители гражданского общества могут занять места членов советов предприятий, ревизионных комиссий, комитетов по цензуре. Они могут быть назначены на внеочередном общем собрании акционеров.

Минэкономики пересмотрело прогноз макроэкономических показателей Молдовы

Министерство экономики и инфраструктуры обнародовало новый прогноз макроэкономических показателей на ближайшие годы, существенно изменив его по сравнению с июльским.

Как сообщает «ИНФОТАГ», прогноз экономического роста на нынешний год, в частности, увеличен – с 3,7% до 4,2%. При этом на последующие три года ожидания остались неизменными – 3,8%. В номинальном выражении ВВП вырастет со 192,3 млрд леев в 2018 г., до 208,3 млрд (+1 млрд леев) – в нынешнем и до 270,8 млрд (+1,3 млрд) – в 2022 г.

Среднегодовой уровень инфляции в 2019 г. сохранен в пределах 4,9%, как и в 2020 г. – 5,7%. При этом уровень инфляции на конец 2019 г. по-прежнему ожидается в пределах 7,5%, а в последующие три года – по 5%.

Что касается национальной валюты, то среднегодовой курс лея составит в нынешнем году 17,74 к \$1 против ранее ожидавшихся 18 леев, в 2020 г. – 18,47 лея, в 2021 г. – 19,05 лея и 2022 г. – 19,63 лея.

Рост промышленности в 2019 г. ожидается на уровне 3% (-1 п. п.), а в последующие три года будут медленно нарастать – 4,2, 4,3 и 4,5%. В сельском хозяйстве объемы производства увеличатся с 1% в 2019 г. до 3,6% в 2022 г.

Согласно новому прогнозу, инвестиции в долгосрочные активы вырастут в нынешнем году сразу на 18%, хотя в июле планировалось лишь на 7,7% – до 33,1 млрд леев. А в последующие годы – на 5, 3,7 и 4% соответственно.